អនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីការការពារសិទ្ធិរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍គ្រប់រូប និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ

អង្គការសហប្រជាជាតិ
សិទ្ធិមនុស្ស
ការិយាល័យឧត្តមស្នងការ
កម្ពុជា

UN WOMEN
United Nations Entity for Gender Equality
and the Empowerment of Women

អនុសញ្ញាអន្តរជាតិ
ស្តីពី
ការការពារសិទ្ធិរបស់
ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍
គ្រប់រូប និងសមាជិក
គ្រួសាររបស់ពួកគេ

ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១១

ក្រប៖ ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ខ្មែរធ្វើការនៅខេត្តនគររាជសីមា ប្រទេសថៃ

រូបភាពដោយអង្គការ LSCW

នេះគឺជាការបោះពុម្ពផ្សាយរួមគ្នាដោយអង្គភាពសហប្រជាជាតិ
ដើម្បីសមភាពយេនឌ័រ និងការពង្រឹងភាពអង់អាចដល់ស្ត្រី និង
ការិយាល័យឧត្តមស្នងការអង្គការសហប្រជាជាតិ
ទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្សនៅកម្ពុជា

អង្គការសហប្រជាជាតិ
សិទ្ធិមនុស្ស
ការិយាល័យឧត្តមស្នងការ
កម្ពុជា

UN WOMEN
United Nations Entity for Gender Equality
and the Empowerment of Women

មាតិកា

សេចក្តីផ្តើម...៧

បុព្វកថា..១៧

ផ្នែកទី១៖ វិសាលភាព និងនិយមន័យ..២២

ផ្នែកទី២៖ ការមិនរើសអើងដោយការគោរពសិទ្ធិ ២៧

ផ្នែកទី៣៖ សិទ្ធិមនុស្សរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ទាំងអស់
និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ...២៧

ផ្នែកទី៤៖ សិទ្ធិដទៃទៀតរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ទាំងអស់ និង
សមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេដែលមានឯកសារត្រឹមត្រូវ ឬស្ថិតនៅ
ក្នុងស្ថានភាពស្របច្បាប់..៤៩

ផ្នែកទី៥៖ បទបញ្ញត្តិ ដែលអាចអនុវត្តបាន ចំពោះប្រភេទ
ដោយឡែកមួយចំនួន នៃពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ទាំងអស់
និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ៦៣

ផ្នែកទី៦៖ ការលើកកំពស់លក្ខខណ្ឌសមស្រប សមធម៌ មនុស្សធម៌
និងស្របច្បាប់ ពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍អន្តរជាតិរបស់
ពលករ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ..៦៧

ផ្នែកទី៧៖ ការអនុវត្តអនុសញ្ញានេះ ៧២

ផ្នែកទី៨៖ បទបញ្ញត្តិទូទៅ ៨៥

ផ្នែកទី៩៖ អវសានប្បញ្ញត្តិ ៨៧

អនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីការការពារសិទ្ធិរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍គ្រប់រូប និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ

សេចក្តីផ្តើម

ជាមួយនឹងការមកដល់នៃសកលភាវូបនីយកម្ម និងអមដោយភាពងាយស្រួលនៃការដឹកជញ្ជូននិងទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិ ប្រជាជនមួយចំនួនធំដែលមានការកើនឡើង បានចាកចេញពីប្រទេសកំណើតរបស់ខ្លួន ក្នុងការស្វែងរកឱកាសខាងសេដ្ឋកិច្ចដែលកាន់តែប្រសើរជាងនៅក្រៅប្រទេស។ ថ្វីត្បិតតែមានលិខិតុបករណ៍សិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិនានានិយាយពីសិទ្ធិរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍នៅទូទាំងពិភពលោក ជាពិសេសចំពោះពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ដែលស្របច្បាប់ នៅតែបន្តប្រឈមមុខនឹងបញ្ហានានាក្នុងការទទួលបានសិទ្ធិមនុស្សរបស់ពួកគេ ដោយឈរលើមូលដ្ឋានស្មើភាពគ្នាជាមួយអ្នកដទៃរួមទាំងការរើសអើងក្នុងទំរង់ជាច្រើន។

កាលពីថ្ងៃទី១៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៩០ មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ បានអនុម័តអនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីការការពារសិទ្ធិរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍គ្រប់រូបនិងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ។ អនុសញ្ញានេះ ចូលជាធរមាននៅថ្ងៃទី១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៣។ គិតត្រឹមថ្ងៃទី១ ធ្នូ ឆ្នាំ២០១១ មាន៤៥រដ្ឋហើយ បានក្លាយជារដ្ឋភាគីនៃអនុសញ្ញានេះ។ អនុសញ្ញានេះ បង្កើតបានជាសន្ធិសញ្ញាអន្តរជាតិរួមសំខាន់បំផុតមួយដោះស្រាយសិទ្ធិមនុស្សរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ។ ជាពិសេស

អនុសញ្ញានេះ ត្រូវយកមកអនុវត្ត ក្នុងកំឡុងដំណើរការធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍ទាំងមូល រួមមានការរៀបចំសំរាប់ការធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍ ការចាកចេញ ការឆ្លងកាត់ រយៈពេលស្នាក់នៅក្នុងរដ្ឋដែលទទួលឲ្យធ្វើការ និងការវិលត្រឡប់មករដ្ឋកំណើតវិញ ឬ រដ្ឋដែលពួកគេស្នាក់នៅជាអចិន្ត្រៃយ៍។ អនុសញ្ញានេះ អនុម័តយកវិធីសាស្ត្រដែលអាចអនុវត្តជាក់ស្តែងបាន ចំពោះបញ្ហានានានៃការការពារសិទ្ធិពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដូចនឹងបានឃើញនៅក្នុងបទប្បញ្ញត្តិនានានៃអនុសញ្ញានេះ។

តើនរណាគឺជាពលករទេសន្តរប្រវេសន៍?

មាត្រា២នៃអនុសញ្ញា ឲ្យនិយមន័យពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ថា "បុគ្គលដែលចូលរួម ឬបានចូលរួមនៅក្នុងសកម្មភាពបានកំរៃ នៅក្នុងរដ្ឋមួយដែលបុគ្គលនោះមិនមានសញ្ជាតិនៃរដ្ឋនោះ។" លើសពីនេះទៅទៀត មាត្រា៤ ឲ្យនិយមន័យសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេថា "បុគ្គលដែលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ឬបង្កើតញាតិភាពជាមួយពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ដែលមានលក្ខណៈសមមូលទៅនឹងចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍ ស្របតាមច្បាប់ជាធរមាន រួមមានកូន និងអ្នកនៅក្នុងបន្ទុកដទៃទៀត ដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ថាជាសមាជិកគ្រួសារតាមច្បាប់ ឬកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី ឬពហុភាគីដែលនៅជាធរមាន រវាងរដ្ឋដែលពាក់ព័ន្ធ"។

អនុសញ្ញា ធ្វើការបែងចែកយ៉ាងច្បាស់រវាងពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ដែលមានឯកសារត្រឹមត្រូវ ឬស្របច្បាប់ និងអ្នកដែលគ្មានឯកសារត្រឹមត្រូវ ឬខុសច្បាប់។ មាត្រា៥ ចែងថា ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ត្រូវបានចាត់ថាមានឯកសារត្រឹមត្រូវ ឬស្របច្បាប់ "ប្រសិនបើពួកគេត្រូវបានអនុសញ្ញាឲ្យចូល ឲ្យស្នាក់នៅ និងឲ្យចូលរួមក្នុងសកម្មភាពបាន

កំរៃ នៅក្នុងរដ្ឋដែលទទួលឲ្យធ្វើការ ស្របតាមច្បាប់របស់រដ្ឋនោះ ឬកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិ ដែលរដ្ឋនោះ គឺជារដ្ឋភាគី"។ ប្រសិនបើពួកគេមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើដូច្នេះទេ ពួកគេ ត្រូវបានចាត់ទុកថាជាពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ដែលគ្មានឯកសារត្រឹមត្រូវ ឬខុសច្បាប់។ មាត្រា៣៥នៃអនុសញ្ញានេះ បញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ថា គ្មានចំនុចណាមួយនៅក្នុងអនុសញ្ញានេះ ត្រូវបានបកស្រាយថាជាការធ្វើឲ្យស្របច្បាប់នៃស្ថានភាពរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ឬសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេឡើយ"។

គោលការណ៍នៃការមិនរើសអើង

មាត្រា១ ចែងថា អនុសញ្ញានេះ អនុវត្តចំពោះពលករទេសន្តប្រវេសន៍គ្រប់រូប និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ "ដោយគ្មានការបែងចែកនៃប្រភេទណាមួយឡើយ ដូចជា ភេទ ពូជសាសន៍ ពណ៌សម្បុរ ភាសា សាសនាឬជំនឿ ទស្សនៈនយោបាយឬទស្សនៈផ្សេងទៀត ដើមកំណើតជាតិឬសង្គម សញ្ជាតិ អាយុ ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច ទ្រព្យសម្បត្តិ ស្ថានភាពគ្រួសារ ស្ថានភាពកំណើតឬស្ថានភាពដទៃទៀត"។ ដូចគ្នានេះដែរ មាត្រា៧ចែងថា រដ្ឋភាគីត្រូវគោរពនិងធានាសិទ្ធិនានាដែលមានចែងនៅក្នុងអនុសញ្ញានេះដោយគ្មានការបែងចែកនៃប្រភេទណាមួយឡើយ។ វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ ក្នុងការកត់សំគាល់នៅទីនេះថា បញ្ជីនៃមូលដ្ឋានហាមឃាត់ពីការបែងចែងនេះ(ដែលមិនមែនចប់ត្រឹមនេះទេ) គឺមានច្រើនទូលំទូលាយជាងនេះទៀត ដែលអាចរកឃើញក្នុងលិខិតុបករណ៍សិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិដទៃទៀត។

សិទ្ធិមនុស្សរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍

ផ្នែកទី៣នៃអនុសញ្ញានេះ(មាត្រា៨ ដល់៣៥) ចែងពីសិទ្ធិជារួម

នានារបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ដោយមិនគិតពីឋានៈតាមផ្លូវច្បាប់របស់ពួកគេឡើយ។ ផ្នែកសំខាន់នៃផ្នែកទី៣នេះ ឆ្លុះបញ្ចាំងពីសិទ្ធិនានាដែលមានចែងនៅក្នុងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋនិងសិទ្ធិនយោបាយ និងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច និងវប្បធម៌ និងសន្ធិសញ្ញាសិទ្ធិមនុស្សស្នូលដទៃទៀត និងធ្វើការរំលឹកឡើងវិញថា សិទ្ធិទាំងនេះ គឺជាសិទ្ធិមូលដ្ឋាន ដែលរដ្ឋភាគី ត្រូវយកមកអនុវត្តចំពោះពលករទេសន្តរប្រវេសន៍គ្រប់រូប និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ។

ផ្នែកទី៣នេះ ក៏មានរួមបញ្ចូលបទប្បញ្ញត្តិនានាដែលចែងពីតំរូវការនៃការការពារជាក់លាក់ដល់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងផ្តល់នូវកិច្ចការពារបន្ថែមទៀត។ ជាឧទាហរណ៍ មាត្រា២១ចែងពីការការពាប្រឆាំងនឹងការរឹបអូស ការបំផ្លាញឬប៉ុនប៉ងបំផ្លាញឯកសារអត្តសញ្ញាណ លិខិតអនុញ្ញាតឲ្យចូលឬស្នាក់នៅ ឬបង្កើតស្ថាប័នជំនួញនៅក្នុងដែនដីជាតិ ឬលិខិតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើការ និងហាមឃាត់មិនឲ្យបំផ្លាញលិខិតឆ្លងដែនរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ឬសមាជិកគ្រួសារណាម្នាក់របស់ពួកគេ។ មាត្រា២៣ ការពារសិទ្ធិពួកគេឲ្យទទួលបានការការពារនិងជំនួយពីស្ថានកុងស៊ុលឬអាជ្ញាធរទូតពីរដ្ឋកំណើតរបស់ពួកគេ នៅពេលណាដែលសិទ្ធិនានា ដែលទទួលស្គាល់នៅក្នុងអនុសញ្ញានេះ ស្ថិតនៅក្រោមការគំរាម។

នៅបណ្តាប្រទេសមួយចំនួន ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ត្រូវបានផាត់ចេញពីការការពារនៃច្បាប់ និងបទបញ្ញាជាតិស្តីពីការងារ ហើយត្រូវបានបដិសេធសិទ្ធិចូលរួមក្នុងសកម្មភាពសហជីព។ ក្នុងបញ្ហានេះ មាត្រា២៥ ចែងថា ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ត្រូវទទួលបានការប្រព្រឹត្តលើដែលមិនត្រូវទាបជាងការប្រព្រឹត្តលើ ដែលអនុវត្តចំពោះប្រជាពលរដ្ឋនៃរដ្ឋ

ដែលទទួលឲ្យធ្វើការ ពាក់ព័ន្ធនឹងប្រាក់ឈ្នួល និងលក្ខខណ្ឌការងារដទៃទៀត និងលក្ខខណ្ឌបំរើការងារ។ មាត្រា២៦ទទួលស្គាល់សិទ្ធិរបស់ពួកគេចូល រួមក្នុងការប្រជុំ និងសកម្មភាពសហជីព និងចូលរួមបានដោយសេរី។

ពាក់ព័ន្ធនឹងលក្ខខណ្ឌរស់នៅដែលមិនគួរឲ្យពេញចិត្តរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ អនុសញ្ញានេះ ក៏មានចែងនូវបទប្បញ្ញត្តិមួយចំនួនដែលតាមរយៈនេះ ធានាការពារសិទ្ធិខាងសន្តិសុខសង្គម (មាត្រា២៧) ការថែទាំសុខភាព (មាត្រា២៨) និងសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានរបស់កូនពួកគេទទួលបានការអប់រំ (មាត្រា៣០)។

នៅទីបញ្ចប់ មាត្រា៣៣ ចែងថា ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេត្រូវមានសិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មានពីសិទ្ធិនានាដែលកើតចេញពីអនុសញ្ញានេះ ព្រមទាំងលក្ខខណ្ឌនៃការចូលរបស់ពួកគេ ព្រមទាំងសិទ្ធិនិងកាតព្វកិច្ចក្រោមច្បាប់និងការអនុវត្តរបស់រដ្ឋសាមី។

សិទ្ធិបន្ថែមរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ដែលមានឯកសារត្រឹមត្រូវ ឬស្របច្បាប់

ផ្នែកទី៤នៃអនុសញ្ញានេះ (មាត្រា៣៦ ដល់មាត្រា៥៦) ផ្តល់នូវសិទ្ធិបន្ថែមទៀតដល់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ដែលមានឯកសារត្រឹមត្រូវ ឬស្របច្បាប់។ សិទ្ធិទាំងនេះ រួមមានជាអាទិ៍ សិទ្ធិដើរហើរដោយសេរីនៅក្នុងដែនដីនៃរដ្ឋដែលទទួលឲ្យធ្វើការ និងជ្រើសរើសដោយសេរី ពីនិវេសនដ្ឋានរបស់ខ្លួន នៅក្នុងរដ្ឋនោះ (មាត្រា៣៩) សិទ្ធិបង្កើតសមាគមនិងសហជីព(មាត្រា៤០) និងសិទ្ធិចូលរួមក្នុងកិច្ចការសាធារណៈនៃរដ្ឋកំណើតរបស់ពួកគេ រួមទាំងសិទ្ធិបោះឆ្នោត និងឈរឈ្មោះឲ្យគេបោះឆ្នោត (មាត្រា៤១)។

លើសពីនេះ មាត្រា៤៣និងមាត្រា៤៥ ចែងថា ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ដែលមានឯកសារត្រឹមត្រូវ ត្រូវមានឱកាស និងការប្រព្រឹត្តិលើដូចគ្នានឹងប្រជាពលរដ្ឋនៃរដ្ឋនោះដែរ ពាក់ព័ន្ធនឹងសេវាសង្គម និងសេដ្ឋកិច្ចផ្សេងៗ។ មាត្រា៥៤ផ្តល់ឲ្យពួកគេនូវការការពារដូចគ្នានឹងប្រជាពលរដ្ឋនៃរដ្ឋនោះទទួលបានដែរ ពាក់ព័ន្ធនឹងការបណ្តេញចេញពីការងារ និងទទួលបានប្រយោជន៍ពីភាពអត់ការធ្វើ។

ដូចបានរៀបរាប់ពីដំបូង អ្នកព្រាងអនុសញ្ញានេះ បានអនុម័តយក វិធីប្រាកដនិយម ចំពោះបញ្ហានៃកិច្ចការពារសិទ្ធិរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍។ អាស្រ័យហេតុនេះ អនុសញ្ញានេះស្វែងរកនូវការដោះស្រាយបញ្ហាតាមលក្ខណៈជាក់ស្តែង ដែលពលករទេសន្តរប្រវេសន៍បានប្រឈម។ ជាឧទាហរណ៍ អនុសញ្ញាចែងថា ពលករទេសន្តប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ដែលមានឋានៈស្របច្បាប់ ត្រូវទទួលបានការលើកលែងពន្ធពីការនាំចូល និងការនាំចេញលើទ្រព្យសម្បត្តិគ្រួសារ និងផ្ទាល់ខ្លួន (មាត្រា៤៦) ត្រូវមានសិទ្ធិផ្ទេរប្រាក់រកបាន និងប្រាក់សន្សំ ពីរដ្ឋដែលទទួលឲ្យធ្វើការ ទៅរដ្ឋកំណើតរបស់ពួកគេ ឬរដ្ឋផ្សេងទៀត (មាត្រា៤៧) និងមិនត្រូវទទួលខុសត្រូវបង់ពន្ធធ្ងន់ជាងប្រជាពលរដ្ឋនៃរដ្ឋនោះ ក្នុងកាលៈទេសៈដូចគ្នានោះទេ (មាត្រា៤៨)។

អនុសញ្ញានេះ មិនមានចែងពីសិទ្ធិជួបជុំគ្រួសារទេ។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ រដ្ឋភាគី ត្រូវបានលើកទឹកចិត្ត ឲ្យសម្របសម្រួលដល់ការជួបជុំគ្រួសារ និងការពារដល់ឯកភាពនៃគ្រួសារ (មាត្រា៤៤)។

ការលើកស្ទួយលក្ខខណ្ឌស្របច្បាប់ សមស្រប សមធម៌ និងមនុស្សធម៌នៃការធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍

បន្ថែមលើការបង្កើតកាតព្វកិច្ចនៃរដ្ឋភាគី ពាក់ព័ន្ធនឹងពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ជាឯកត្តបុគ្គល ផ្នែកទី៦ នៃអនុសញ្ញានេះ (មាត្រា៦៤ ដល់មាត្រា៧១) ចែងផងដែរពីក្របខ័ណ្ឌនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ដើម្បីលើកស្ទួយលក្ខខណ្ឌស្របច្បាប់ សមស្រប សមធម៌ និងមនុស្សធម៌ នៃការធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍។ ជាពិសេស មាត្រា៦៥ បង្គាប់ដល់រដ្ឋភាគីឲ្យរក្សាសេវាសមស្រប ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហានានា អំពីការធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍អន្តរជាតិនៃពលករទេសន្តប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ រួមទាំង ការបង្កើត និងការអនុវត្តគោលនយោបាយទេសន្តរប្រវេសន៍ ការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មានគ្នាជាមួយរដ្ឋភាគីដទៃទៀត ការផ្តល់ព័ត៌មានសមស្រប និងជំនួយដល់និយោជក និងពលករទេសន្តរប្រវេសន៍។

ដើម្បីការពារពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ពីការបំពាន មាត្រា៦៦ ដាក់កំហិតដល់ការប្រតិបត្តិជ្រើសរើសពលករ សំរាប់បំរើការងារក្នុងកិច្ចការសាធារណៈ ក្នុងស្ថាប័នរដ្ឋឬទីភ្នាក់ងារឯកជនដែលមានការអនុញ្ញាតនៅក្នុងរដ្ឋមួយទៀត។ មាត្រា៦៧ ចែងថា រដ្ឋភាគីគួរសហការក្នុងការអនុម័តវិធានការ សំរាប់ការវិលត្រឡប់មកវិញ ជាលំដាប់លំដោយ នៃពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ មករដ្ឋកំណើតវិញ។

មាត្រា៦៨ មានចែងពីការបង្ការ និងការលប់បំបាត់ការជួញដូរមនុស្ស និងការរត់ពន្ធពលករ។ មាត្រានេះ ស្នើសុំរដ្ឋភាគីឲ្យសហការគ្នាដើម្បីបង្ការ និងលប់បំបាត់ចលនាលួចលាក់ឬខុសច្បាប់ និងការផ្តល់ការងារឲ្យធ្វើដល់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ដែលខុសច្បាប់ ហើយត្រូវចាត់វិធានការជាក់លាក់នៅក្នុងបញ្ហានេះ។

គណៈកម្មាធិការស្តីពីសិទ្ធិពលករទេសន្តរប្រវេសន៍

ដូចសន្ធិសញ្ញាសិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិភាគច្រើនដែរ អនុសញ្ញានេះ បង្កើតគណៈកម្មាធិការមួយនៃអ្នកជំនាញការឯករាជ្យ ដើម្បីតាមឃ្លាំមើលការអនុវត្តអនុសញ្ញានេះដោយរដ្ឋភាគី (មាត្រា៧២)។ គណៈកម្មាធិការ ស្តីពីការការពារសិទ្ធិរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍គ្រប់រូប និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ (បន្ទាប់ពីនេះទៅ ហៅថាគណៈកម្មាធិការ) មានសមាជិកជាអ្នកជំនាញការ ចំនួន១៤ រូប បោះឆ្នោតដោយរដ្ឋភាគី ហើយបំរើការងារក្នុងសមត្ថភាពផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេ។ គណៈកម្មាធិការនេះ បើកសម័យប្រជុំរបស់ខ្លួន ២ដង ក្នុង១ឆ្នាំ នៅទីក្រុងហ្សឺណែវ។

អនុលោមតាមមាត្រា៧៣ រដ្ឋភាគីត្រូវដាក់របាយការណ៍តាមកាលកំណត់របស់ខ្លួន ជូនគណៈកម្មាធិការ ពីវិធានការដែលរដ្ឋភាគីបានធ្វើ ដើម្បីធ្វើឲ្យបទប្បញ្ញត្តិនៃអនុសញ្ញានេះ មានប្រសិទ្ធភាព។ គណៈកម្មាធិការ ពិនិត្យរបាយការណ៍បែបនេះ រួចហើយផ្តល់អនុសាសន៍ដើម្បីឲ្យចាត់វិធានការបន្ថែមទៀតដោយរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ (មាត្រា៧៤)។

រដ្ឋភាគីមួយ អាចសំរេចផ្តល់ឲ្យគណៈកម្មាធិការ នូវសមត្ថកិច្ចទទួល និងពិចារណាលើបណ្តឹង រវាងរដ្ឋ (មាត្រា៧៦) និង/ឬបណ្តឹងពីបុគ្គល ឬក្រុមតំណាង ដែលអះអាងថា សិទ្ធិរបស់គេ តាមអនុសញ្ញានេះ ត្រូវបានរំលោភបំពាន ដោយរដ្ឋភាគីនោះ។ (មាត្រា៧៧)

អនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីការការពារសិទ្ធិរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍គ្រប់រូប និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ និងកម្ពុជា

កម្ពុជាបានចុះហត្ថលេខាលើអនុសញ្ញានេះ កាលពីថ្ងៃទី២៧ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៤។ ដើម្បីក្លាយជារដ្ឋភាគីនៃអនុសញ្ញានេះ កម្ពុជាចាំបាច់ត្រូវផ្តល់សច្ចាប័នលើអនុសញ្ញានេះ។ ក្នុងបណ្តាឆ្នាំថ្មីៗនេះ មានរបាយការណ៍ជាច្រើនពីការបំពារបំពាន ដែលពលករទេសន្តរប្រវេសន៍កម្ពុជាទទួលរងការឈឺចាប់នៅក្នុងប្រទេសដទៃទៀត។ អនុសញ្ញានេះអាចជាឧបករណ៍មួយយ៉ាងសំខាន់សំរាប់កម្ពុជា ដើម្បីកែលំអស្ថានភាពពលករទេសន្តប្រវេសន៍កម្ពុជា តាមវិសាលភាពមួយដែលថា អនុសញ្ញានេះមានបង្កើតកាតព្វកិច្ចមួយចំនួន ចំពោះរដ្ឋដែលបញ្ជូនពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដើម្បីការពារសិទ្ធិរបស់ពួកគេ។ អាស្រ័យហេតុនេះ យើងសង្ឃឹមជឿជាក់ថា កម្ពុជា នឹងចាត់វិធានការចាំបាច់ ដើម្បីផ្តល់សច្ចាប័នលើអនុសញ្ញានេះ ក្នុងពេលវេលាដ៏សមស្រប។

ការិយាល័យឧត្តមស្នងការ
អង្គការសហប្រជាជាតិទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្ស
ការិយាល័យប្រចាំនៅកម្ពុជា
ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១១

អនុសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពី ការការពារសិទ្ធិ របស់ ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍គ្រប់រូប និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ

អនុម័តដោយសេចក្តីសម្រេចមហាសន្និបាតលេខ៤៥/១៥៨ ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៩០

ចូលជាធរមាននៅថ្ងៃទី០១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៣

កម្ពុជាចុះហត្ថលេខានៅថ្ងៃទី២៧ កញ្ញា ២០០៤

បុព្វកថា

រដ្ឋភាគីនៃអនុសញ្ញានេះ :

*ដោយធ្វើការពិចារណា*លើគោលការណ៍ដែលមាននៅក្នុងលិខិតុបករណ៍ជាមូលដ្ឋានរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិមនុស្ស ជាពិសេស សេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច និងវប្បធម៌ កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ អនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីការលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងពូជសាសន៍ អនុសញ្ញាស្តីពីការលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងស្ត្រីភេទ និងអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ ។

ដោយធ្វើការពិចារណាផងដែរ លើគោលការណ៍ និងបទដ្ឋានដែលបានដាក់ចេញ នៅក្នុងលិខិតុបករណ៍ពាក់ព័ន្ធ ដែលបរិយាយនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃអង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ ជាពិសេស នៅក្នុងអនុសញ្ញាស្តីពីការធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍ដើម្បីស្វែងរកការងារធ្វើ (អនុសញ្ញាលេខ៩៧) អនុសញ្ញាស្តីពីការ

ធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍នៅក្នុងស្ថានភាពដែលមានការរំលោភបំពាន និងការលើកកម្ពស់សមភាពនៃការផ្តល់ឱកាស និងការគ្រប់គ្រងពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ (អនុសញ្ញាលេខ១៤៣) អនុសាសន៍ពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍ដើម្បីស្វែងរកការងារធ្វើ (អនុសញ្ញាលេខ៨៦) អនុសាសន៍ពាក់ព័ន្ធនឹងពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ (អនុសញ្ញាលេខ១៥១) អនុសញ្ញាស្តីពីពលកម្មដោយបង្ខំ ឬដោយជាប់កាតព្វកិច្ច (អនុសញ្ញាលេខ២៩) និងអនុសញ្ញាស្តីពីការលុបបំបាត់ពលកម្មដោយបង្ខំ (អនុសញ្ញាលេខ១០៥)។

ដោយគូសបញ្ជាក់សាជាថ្មី នូវសារៈសំខាន់នៃគោលការណ៍ ដែលមានចែងនៅក្នុងអនុសញ្ញាប្រឆាំងនឹងការរើសអើង ក្នុងការអប់រំ របស់អង្គការអប់រំ វិទ្យាសាស្ត្រ និងវប្បធម៌នៃសហប្រជាជាតិ (UNESCO)។

ដោយរំឭកឡើងវិញ ពីអនុសញ្ញាប្រឆាំងនឹងការធ្វើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្ត ឬទណ្ឌកម្មឯទៀតដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ទាបបន្ថោក, សេចក្តីប្រកាសរបស់សភាអង្គការសហប្រជាជាតិលើកទី៤ស្តីពីការបង្ការទប់ស្កាត់បទឧក្រិដ្ឋ និងការគ្រប់គ្រងជនល្មើស ក្រមសីលធម៌សម្រាប់មន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់ និងអនុសញ្ញាស្តីពីទាសភាព។

*ដោយរំឭកឡើងវិញថា*គោលដៅមួយក្នុងចំណោមគោលដៅនានារបស់អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ ដូចដែលបានចែងនៅក្នុងធម្មនុញ្ញរបស់អង្គការនេះ គឺការការពារផលប្រយោជន៍ពលករ នៅពេលពួកគេទៅធ្វើការនៅប្រទេសផ្សេង ក្រៅពីប្រទេសរបស់ខ្លួន និង*ដោយចងចាំ*ពីជំនាញ និងបទពិសោធន៍ដែលអង្គការនេះមាន ពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហាពលករទេសន្តរប្រវេសន៍និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ។

ដោយទទួលស្គាល់ ពីសារៈសំខាន់នៃការងារពាក់ព័ន្ធនឹងពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ដែលបានធ្វើឡើងដោយស្ថាប័នផ្សេងៗរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ជាពិសេស គណៈកម្មការសិទ្ធិមនុស្ស និងគណៈកម្មការអភិវឌ្ឍសង្គម ព្រមទាំងអង្គការស្បៀង និងកសិកម្មសហប្រជាជាតិ(FAO) អង្គការអប់រំវិទ្យាសាស្ត្រនិងវប្បធម៌សហប្រជាជាតិ (UNESCO) និងអង្គការសុខភាពពិភពលោក (WHO) ក៏ដូចជាអង្គការអន្តរជាតិដទៃទៀតដែរ ។

ដោយទទួលស្គាល់ផងដែរ ពីវឌ្ឍនភាពដែលរដ្ឋមួយចំនួន សម្រេចបានក្នុងកម្រិតតំបន់ឬទ្វេភាគីឆ្ពោះទៅរកការការពារសិទ្ធិពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ និងពីសារៈសំខាន់ និងសារៈប្រយោជន៍ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី និងពហុភាគីក្នុងវិស័យនេះ ។

ដោយដឹង ពីសារៈសំខាន់និងវិសាលភាពនៃបាតុភូតធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងមនុស្សរាប់លាននាក់ និងប៉ះពាល់ដល់រដ្ឋមួយចំនួន នៅក្នុងសហគមន៍អន្តរជាតិ ។

ដោយជ្រួតជ្រាប ពីផលប៉ះពាល់នៃលំហូរពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ មកលើប្រជាជន និងរដ្ឋសាមីនានា និងពីបំណងប្រាថ្នាបង្កើតបទដ្ឋាននានា ដែលអាចរួមចំណែកដល់សុខុមនីយកម្មនៃឥរិយាបថរបស់រដ្ឋនានា តាមរយៈការទទួលយកគោលការណ៍ជាមូលដ្ឋាន ស្តីពីការគ្រប់គ្រងពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ។

ដោយយល់ឃើញ ពីស្ថានភាពនៃភាពងាយរងគ្រោះដែលពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ តែងជួបប្រទះក្នុងចំណោមបញ្ហាដទៃទៀត ដោយសារតែពួកគេមិនមានវត្តមាននៅក្នុងរដ្ឋកំណើតរបស់ពួកគេ និងដោយសារតែការលំបាកនានា ដែលពួកគេអាចជួបប្រទះកើតចេញពីវត្តមានរបស់ពួកគេ នៅក្នុងរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ។

ដោយជឿថា សិទ្ធិរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ពុំត្រូវបានទទួលស្គាល់ឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ នៅគ្រប់ទីកន្លែងនៅឡើយទេ ហេតុដូច្នេះ វាទាមទារឱ្យមានការការពារសមស្របជាលក្ខណៈអន្តរជាតិ ។

ដោយធ្វើការពិចារណា លើតថភាពដែលថា ជារឿយៗ ការធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍ គឺជាមូលហេតុនៃបញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរ ដល់សមាជិកគ្រួសាររបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងពលករខ្លួនឯង ជាពិសេស ដោយសារការត្រូវរស់នៅឆ្ងាយពីក្រុមគ្រួសាររបស់ខ្លួន ។

ដោយចងចាំថា បញ្ហាដែលមនុស្សជួបប្រទះ ដោយសារការធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍ កាន់តែមានសភាពធ្ងន់ធ្ងរនៅក្នុងករណីនៃការធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍មិនស្របច្បាប់ ហើយហេតុដូច្នេះ *ត្រូវជឿថា* គួរមានការលើកទឹកចិត្តឱ្យមានវិធានការសមស្រប ដើម្បីបង្ការទប់ស្កាត់និងលុបបំបាត់ចលនាលួចលាក់ និងការជួញដូរពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ហើយក្នុងពេលជាមួយគ្នា ធានាឱ្យមានការការពារសិទ្ធិមនុស្សជាមូលដ្ឋានរបស់ពួកគេ ។

ដោយយល់ឃើញថា ពលករដែលពុំមានឯកសារត្រឹមត្រូវ ឬស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពមិនស្របច្បាប់ តែងត្រូវគេជួលឱ្យធ្វើការ ក្រោមលក្ខខណ្ឌមិនសូវអំណោយផល បើធៀបជាមួយនឹងពលករដទៃទៀត ហើយនិយោជកមួយចំនួន តែងចង់បានពលករបែបនេះ ឱ្យធ្វើការងារឱ្យខ្លួន ដើម្បីទាញប្រយោជន៍ពីការប្រកួតប្រជែងដោយមិនស្មើភាព ។

ដោយបានពិចារណាឃើញផងដែរថា ជម្រើសផ្តល់ការងារដល់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ដែលខុសច្បាប់ នឹងមិនត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឱ្យយកមកប្រើប្រាស់ឡើយ ប្រសិនបើសិទ្ធិមនុស្សជាមូលដ្ឋានរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ទាំងអស់ ត្រូវបានទទួលស្គាល់កាន់តែទូលំទូលាយ ហើយលើសពីនេះទៅទៀត *ក៏ពិចារណាឃើញថា* ការផ្តល់សិទ្ធិបន្ថែមមួយចំនួនដល់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេដែលស្របច្បាប់ នឹងលើកទឹកចិត្តឱ្យពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងនិយោជកទាំងអស់ គោរព និងអនុវត្តតាមច្បាប់ និងនីតិវិធីនានា ដែលកំណត់ដោយរដ្ឋពាក់ព័ន្ធ ។

ដោយយល់ ពីភាពចាំបាច់ ក្នុងការផ្តល់ការការពារជាអន្តរជាតិដល់សិទ្ធិពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ទាំងអស់ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ដោយគូសបញ្ជាក់ឡើងវិញ និងដោយបង្កើតបទដ្ឋានគ្រឹះនៅក្នុងអនុសញ្ញារួមមួយដែលអាចយកមកអនុវត្តបានជាសកល ។

ដូច្នេះ បានឯកភាពគ្នាដូចខាងក្រោម :

ផ្នែកទី១: វិសាលភាព និងនិយមន័យ

មាត្រា ១

លើកលែងតែមានការចែងផ្សេងពីនេះ អនុសញ្ញានេះ អាចអនុវត្តបានចំពោះគ្រប់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ដោយមិនមានការបែងចែកភេទ ពូជសាសន៍ ពណ៌សម្បុរ ភាសា សាសនា ឬជំនឿ ទស្សនៈនយោបាយ ឬទស្សនៈយល់ឃើញផ្សេងទៀត សញ្ជាតិ ជាតិសាសន៍ ឬដើមកំណើតសង្គម អាយុ ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច ទ្រព្យសម្បត្តិ ស្ថានភាពគ្រួសារ កំណើត ឬស្ថានភាពដទៃទៀតឡើយ ។

អនុសញ្ញានេះ ត្រូវអនុវត្តនៅក្នុងដំណើរការធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍ទាំងមូលរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ដូចជា ការរៀបចំធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍ ការចេញដំណើរ ការឆ្លងកាត់ និងរយៈពេលស្នាក់នៅទាំងស្រុង និងសកម្មភាពបានកម្រៃ នៅក្នុងរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ និងពេលដែលពួកគេត្រលប់មករដ្ឋកំណើត ឬរដ្ឋដែលពួកគេ មានទីលំនៅអចិន្ត្រៃយ៍វិញ។

មាត្រា ២

សម្រាប់គោលបំណងនៃអនុសញ្ញានេះ :

ពាក្យថា "ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍" សំដៅលើបុគ្គលដែលត្រូវចូលរួម ឬបានចូលរួមនៅក្នុងសកម្មភាពបានកម្រៃ នៅក្នុងរដ្ឋមួយ ដែលបុគ្គលនោះមិនមានសញ្ជាតិនៃរដ្ឋនោះ។

(ក) ពាក្យថា"ពលករតាមព្រំដែន" សំដៅលើពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ដែលមានទីសំណាក់នៅក្នុងរដ្ឋជិតខាងរបស់ខ្លួន ហើយតាមធម្មតា ពួកគេតែងត្រលប់មកលំនៅដ្ឋានអចិន្ត្រៃយ៍របស់គេវិញជារៀងរាល់ថ្ងៃ ឬយ៉ាងហោចណាស់ ម្តងក្នុងមួយសប្តាហ៍ ។

(ខ) ពាក្យថា "ពលករតាមរដូវ" សំដៅលើពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលត្រូវទៅធ្វើការតាមរដូវ តាមលក្ខណៈចរិកនៃការងារនេះ ហើយក្នុង មួយឆ្នាំៗ ការងារនេះ ត្រូវធ្វើតែក្នុងមួយរយៈពេលប៉ុណ្ណោះ ។

(គ) ពាក្យថា "ពលករតាមសមុទ្រ" ដែលរាប់បញ្ចូលទាំងអ្នកនេសាទផង សំដៅលើពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលគេជួលឱ្យធ្វើការនៅលើនាវា ដែលចុះបញ្ជីកានៅក្នុងរដ្ឋដែលពលកររូបនេះមិនមានសញ្ជាតិនៃរដ្ឋនោះ។

(ឃ) ពាក្យថា"ពលករដែលធ្វើការងារលើទីតាំងក្នុងសមុទ្រ"សំដៅលើ ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ដែលគេជួលឱ្យធ្វើការលើទីតាំងណាមួយក្នុងសមុទ្រ ហើយដែលទីតាំងនោះ ស្ថិតក្នុងយុត្តាធិការរបស់រដ្ឋមួយ ដែលពលកររូបនេះ មិនមានសញ្ជាតិនៃរដ្ឋនោះ។

(ង) ពាក្យថា "ពលករត្រាច់ចរ" សំដៅលើពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលមានទីលំនៅអចិន្ត្រៃយ៍នៅក្នុងរដ្ឋមួយ ហើយត្រូវធ្វើដំណើរទៅរដ្ឋមួយ ទៀត ឬរដ្ឋដទៃទៀតក្នុងរយៈពេលខ្លី ដោយសារតែលក្ខណៈចរិកនៃការងារ របស់ខ្លួន។

(ច) ពាក្យថា "ពលករធ្វើការតាមគម្រោង" សំដៅលើពលករទេសន្តរ ប្រវេសន៍ ដែលរដ្ឋមួយទទួលឱ្យធ្វើការងារ ក្នុងរយៈពេលមួយមានកំណត់ ដើម្បីធ្វើការងារតែក្នុងគម្រោងជាក់លាក់ណាមួយ ដែលនិយោជករបស់ ពលករក្នុងរដ្ឋនោះ ត្រូវអនុវត្ត។

(ឆ) ពាក្យថា"ពលករតាមការងារជាក់លាក់"សំដៅលើពលករទេសន្តរ ប្រវេសន៍ ៖

(i) ដែលនិយោជករបស់ខ្លួន បានបញ្ជូនទៅកាន់រដ្ឋមួយ ដែលគាត់ត្រូវបំពេញតួនាទី ភារកិច្ចណាមួយជាក់លាក់ នៅក្នុងរយៈពេលមួយមានកំណត់ ឬ

(ii) ដែលការងាររបស់គាត់ តម្រូវឱ្យមានជំនាញវិជ្ជាជីវៈ ពាណិជ្ជកម្ម បច្ចេកទេស ឬជំនាញឯកទេសកម្រិតខ្ពស់ដទៃទៀត នៅក្នុងរយៈពេលមួយជាក់លាក់ និងមានកំណត់ ឬ

(iii) ដែលការងាររបស់គាត់ ជាប្រភេទការងារក្នុងរយៈពេលខ្លី ឬជាការងារបណ្ដោះអាសន្ន ក្នុងរយៈពេលមួយជាក់លាក់ និងមានកំណត់ បន្ទាប់ពីមានការស្នើសុំពីនិយោជកនៅក្នុងរដ្ឋដែលពលកររូបនោះបំពេញការងារ និងដែលត្រូវចាកចេញពីរដ្ឋដែលខ្លួនបំពេញការងារវិញ នៅថ្ងៃផុតកំណត់នៃរយៈពេលដែលខ្លួនទទួលបានការអនុញ្ញាតឱ្យស្នាក់នៅ ឬត្រូវចាកចេញមុនកាលកំណត់ ប្រសិនបើពលកររូបនោះ មិនមានការចាំបាច់ក្នុងការបំពេញការងារ ឬគ្មានការងារអ្វីផ្សេងទៀតទេនោះ ។

(ជ) ពាក្យថា "ពលករស្វ័យបម្រើការងារ" សំដៅលើពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលធ្វើសកម្មភាពបានកម្រៃ ដោយមិនស្ថិតក្រោមកិច្ចសន្យារការងារ និងទទួលបានចំណូលតាមធម្មតា ពីសកម្មភាពបំពេញការងារដោយឯកឯង ឬរួមជាមួយសមាជិកគ្រួសាររបស់ខ្លួន ហើយពលករស្វ័យបម្រើការងារសំដៅលើពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ផ្សេងទៀត ដែលច្បាប់របស់រដ្ឋអនុញ្ញាតឱ្យពួកគេបំពេញការងារ ឬកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី ឬពហុភាគី ទទួលស្គាល់ថាជាពលករស្វ័យបម្រើការងារ ។

មាត្រា ៣

អនុសញ្ញានេះមិនត្រូវអនុវត្តចំពោះ :

(ក) បុគ្គលដែលត្រូវបានបញ្ជូន ឬជួលឱ្យធ្វើការដោយអង្គការ និងទីភ្នាក់ងារអន្តរជាតិ ឬបុគ្គលដែលត្រូវបានបញ្ជូន ឬជួលដោយរដ្ឋខាងក្រៅដែនដីរបស់ខ្លួន ឱ្យបំពេញមុខងារជាផ្លូវការ ហើយដែលការទទួលយក និងឋានៈរបស់ពួកគេ ត្រូវបានកំណត់ដោយច្បាប់អន្តរជាតិទូទៅ ឬដោយកិច្ចព្រមព្រៀង ឬអនុសញ្ញាអន្តរជាតិជាក់លាក់ ។

(ខ) បុគ្គលដែលត្រូវបានបញ្ជូន ឬជួលឱ្យធ្វើការដោយរដ្ឋណាមួយ ឬក្នុងនាមតំណាងរបស់រដ្ឋនោះ នៅក្រៅដែនដីរបស់ខ្លួន ហើយដែលចូលរួមនៅក្នុងកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ និងកម្មវិធីសហប្រតិបត្តិការផ្សេងទៀត ហើយដែលការទទួលយក និងឋានៈរបស់ពួកគេ ត្រូវបានកំណត់ដោយកិច្ចព្រមព្រៀងជាមួយរដ្ឋដែលពួកគេបំពេញការងារ ហើយពួកគេមិនត្រូវបានចាត់ទុកជាពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ស្របទៅតាមកិច្ចព្រមព្រៀងនោះទេ។

(គ) បុគ្គលជាវិនិយោគិនដែលមានទីលំនៅក្នុងរដ្ឋមួយក្រៅពីរដ្ឋកំណើតរបស់ខ្លួន។

(ឃ) ជនភៀសខ្លួន ឬបុគ្គលគ្មានរដ្ឋ លើកលែងតែមានបញ្ញត្តិចែងឱ្យអនុវត្តផ្ទុយពីនេះ នៅក្នុងច្បាប់ជាតិ ឬលិខិតុបករណ៍អន្តរជាតិដែលនៅជាធរមាន សម្រាប់រដ្ឋភាគីដែលពាក់ព័ន្ធ។

(ង) សិស្ស និស្សិត និងកម្មសិក្សាការី ។

(ច) ពលករតាមសមុទ្រ និងពលករធ្វើការងារលើទីតាំងក្នុងសមុទ្រដែលមិនត្រូវបានទទួលឱ្យស្នាក់នៅ និងមិនអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើសកម្មភាពបានកម្រៃ នៅក្នុងរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ។

មាត្រា ៤

សម្រាប់គោលបំណងនៃអនុសញ្ញានេះ ពាក្យថា "សមាជិកគ្រួសារ" សំដៅលើបុគ្គលដែលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ជាមួយពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ឬបង្កើតញាតិភាពជាមួយពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលមានលក្ខណៈសមមូលទៅនឹងចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍ ស្របតាមច្បាប់ជាធរមាន រួមមាន កូន និងអ្នកនៅក្នុងបន្ទុកដទៃទៀត ដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ថា ជាសមាជិកគ្រួសារតាមច្បាប់ ឬកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី ឬពហុភាគីដែលនៅជាធរមាន រវាងរដ្ឋដែលពាក់ព័ន្ធ ។

មាត្រា ៥

សម្រាប់គោលបំណងនៃអនុសញ្ញានេះ ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ :

(ក) ត្រូវចាត់ទុកថាមានឯកសារត្រឹមត្រូវ ឬស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពស្របច្បាប់ ប្រសិនបើពួកគេទទួលបានការអនុញ្ញាតឱ្យចូល ឱ្យស្នាក់នៅ និងចូលរួមក្នុងសកម្មភាពបានកម្រៃ នៅក្នុងរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ដោយអនុលោមទៅតាមច្បាប់របស់រដ្ឋនោះ និងទៅតាមកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិដែលរដ្ឋនោះ ជាភាគី ។

(ខ) ត្រូវបានចាត់ទុកថាពុំមានឯកសារត្រឹមត្រូវ ឬស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពមិនស្របច្បាប់ ប្រសិនបើពួកគេ មិនអនុលោមទៅតាមលក្ខខណ្ឌ ដែលមានចែងនៅក្នុងអនុកថាខណ្ឌ (ក) នៃមាត្រានេះ ។

មាត្រា ៦

សម្រាប់គោលបំណងនៃអនុសញ្ញានេះ

(ក) ពាក្យថា "រដ្ឋកំណើត" មានន័យថារដ្ឋដែលបុគ្គលសាមីមានសញ្ជាតិ ។

(ខ) ពាក្យថា "រដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ" មានន័យថា រដ្ឋដែលពលករទេសន្តរប្រវេសន៍បំពេញការងារដើម្បីរកកម្រៃ ។

(គ) ពាក្យថា "រដ្ឋឆ្លងកាត់" មានន័យថា រដ្ឋណាមួយដែលបុគ្គលសាមីឆ្លងកាត់ នៅពេលដែលគាត់ធ្វើដំណើរទៅកាន់រដ្ឋ ដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ឬពីរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ទៅរដ្ឋកំណើត ឬទៅរដ្ឋដែលគាត់កំពុងរស់នៅ ។

ផ្នែកទី២: ការមិនរើសអើង ដោយការគោរពសិទ្ធិ

មាត្រា ៧

អនុលោមតាមលិខិតុបករណ៍អន្តរជាតិនានាស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស រដ្ឋភាគីត្រូវគោរព និងធានាយ៉ាងណា ឱ្យពលករទេសន្តរប្រវេសន៍គ្រប់រូប និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ទទួលបានសិទ្ធិដែលមានចែងនៅក្នុងអនុសញ្ញានេះ នៅក្នុងដែនដី ឬយុត្តាធិការរបស់ខ្លួន ដោយគ្មានការបែងចែកនៃប្រភេទណាមួយឡើយ ដូចជាភេទ ពូជសាសន៍ ពណ៌សម្បុរ ភាសា សាសនា ឬជំនឿ ទស្សនៈនយោបាយ ឬទស្សនៈយល់ឃើញផ្សេងទៀត ជាតិសាសន៍ ឬដើមកំណើតជាតិពន្ធុ ឬសង្គម សញ្ជាតិ អាយុ ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច ទ្រព្យសម្បត្តិ ស្ថានភាពគ្រួសារ កំណើត ឬស្ថានភាពដទៃទៀតឡើយ។

ផ្នែកទី៣:
សិទ្ធិមនុស្សរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍គ្រប់រូប និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ

មាត្រា ៨

១-ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ត្រូវមានសេរីភាពក្នុងការចាកចេញពីរដ្ឋណាមួយ រួមទាំង រដ្ឋកំណើតរបស់ពួកគេផង។ សិទ្ធិនេះមិនត្រូវទទួលរងការដាក់កំហិតអ្វីទាំងអស់ លើកលែងតែការដាក់កំហិតទាំងឡាយណា ដែលតម្រូវដោយច្បាប់ និងដែលចាំបាច់ដើម្បីការពារសន្តិសុខជាតិ សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ សុខភាពឬសីលធម៌សាធារណៈ ឬសិទ្ធិ និងសេរីភាពរបស់អ្នកដទៃទៀត ហើយដែលស្របទៅតាមសិទ្ធិដទៃទៀត ដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់នៅក្នុងអនុសញ្ញានេះ។

២-ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ត្រូវមានសិទ្ធិចូល និងបន្តស្នាក់នៅក្នុងរដ្ឋកំណើតរបស់ខ្លួន នៅពេលណាក៏បាន ។

មាត្រា៩

សិទ្ធិរស់រានមានជីវិតរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ត្រូវបានការពារដោយច្បាប់ ។

មាត្រា ១០

ពុំមានពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ឬសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេណាម្នាក់ត្រូវទទួលរងទារុណកម្ម ឬការប្រព្រឹត្ត ឬទណ្ឌកម្មឯទៀតដែលឃោរឃៅអមនុស្សធម៌ ឬបន្ទាបបន្ថោកឡើយ ។

មាត្រា ១១

១-ពុំមានពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ឬសមាជិកគ្រួសារណាម្នាក់របស់ពួកគេ ត្រូវបានគេរក្សាទុកក្នុងទាសភាព ឬសេវភាពឡើយ ។

២-ពុំមានពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ឬសមាជិកគ្រួសារណាម្នាក់របស់ពួកគេ ត្រូវបានគេតម្រូវឱ្យធ្វើពលកម្មដោយបង្ខំឬដោយជាប់កាតព្វកិច្ចឡើយ ។

៣-កថាខណ្ឌទី២នៃមាត្រានេះ មិនត្រូវយកមករារាំងមិនឱ្យអនុវត្តនៅក្នុងរដ្ឋដែលមានការដាក់ពន្ធនាគារ ដោយតម្រូវឱ្យមានការធ្វើពលកម្មធ្ងន់ធ្ងរទុកជាទោសទណ្ឌសម្រាប់បទល្មើសអ្វីមួយឡើយ តែការអនុវត្តពលកម្មធ្ងន់ធ្ងរ ទៅតាមការកាត់ទោស ឱ្យមានការដាក់ទោសទណ្ឌបែបនេះ ត្រូវធ្វើដោយតុលាការដែលមានសមត្ថកិច្ច ។

៤-សម្រាប់គោលបំណងនៃមាត្រានេះ ពាក្យថា "ពលកម្មដោយបង្ខំ ឬដោយជាប់កាតព្វកិច្ច" មិនត្រូវរាប់បញ្ចូល :

（ក） ការងារ ឬសេវាទាំងឡាយដែលមិនត្រូវបានលើកឡើងនៅក្នុងកថាខណ្ឌទី៣ នៃមាត្រានេះ ដែលជាធម្មតា តម្រូវឱ្យជនដែលត្រូវបានឃុំខ្លួនដោយសារតែដីកាស្របច្បាប់របស់តុលាការ ឬពីជនណាម្នាក់ នៅក្នុងកំឡុងពេលដោះលែង ដោយមានលក្ខខណ្ឌពីការឃុំខ្លួនបែបនេះ ។

（ខ） សេវាកម្មណា ដែលត្រូវមាននៅក្នុងករណីបន្ទាន់ ឬករណីមានគ្រោះមហន្តរាយដែលគំរាមកំហែងដល់អាយុជីវិតឬសុខុមាលភាពរបស់សហគមន៍

（គ） ការងារ ឬសេវាកម្មណាដែលបង្កើតជាផ្នែកមួយនៃកាតព្វកិច្ចស៊ីវិលធម្មតា ដរាបណាការងារ ឬសេវានេះ ក៏ត្រូវបានដាក់ឱ្យអនុវត្តលើប្រជាពលរដ្ឋរបស់រដ្ឋសាមីនោះផងដែរ ។

មាត្រា ១២

១-ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ត្រូវមានសិទ្ធិមានសេរីភាពខាងគំនិត មនសិការ និងកាន់សាសនាអ្វីមួយ ។ សិទ្ធិនេះត្រូវរាប់បញ្ចូលសេរីភាពកាន់ ឬគោរពតាមសាសនា ឬជំនឿអ្វីមួយ ទៅតាមជម្រើស និងសេរីភាពរបស់ពួកគេ ជាឯកត្តបុគ្គលក្តី ឬជាមួយអ្នកដទៃ នៅក្នុងសហគមន៍ក្តី និងនៅតាមទីកន្លែងសាធារណៈ ឬឯកជន ដើម្បីបង្ហាញពីសាសនា ឬជំនឿរបស់ពួកគេ តាមរយៈការគោរពបូជា ការគោរពតាម ការប្រតិបត្តិ និងការបង្ហាត់បង្រៀន ជាដើម ។

២-ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ មិនត្រូវទទួលរងការបង្ខិតបង្ខំ ដែលធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សេរីភាពរបស់ពួកគេ នៅក្នុងការប្រកាន់យក ឬគោរពតាមសាសនា ឬជំនឿ ទៅតាមជម្រើសរបស់ពួកគេឡើយ ។

៣-សេរីភាពបង្ហាញពីសាសនា ឬជំនឿរបស់បុគ្គលណាម្នាក់ អាចទទួលរងការដាក់កំហិតដែលត្រូវបានកំណត់ដោយច្បាប់ ហើយដែលចាំបាច់ ដើម្បីការពារសុវត្ថិភាពសាធារណៈ សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ និងសុខភាព ឬសីលធម៌សាធារណៈ ឬសិទ្ធិ និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានរបស់មនុស្សដទៃទៀតតែប៉ុណ្ណោះ ។

៤-រដ្ឋភាគីនៃអនុសញ្ញានេះ ត្រូវគោរពសេរីភាពរបស់ឪពុកម្តាយ ដែលយ៉ាងហោចណាស់ មានម្នាក់ក្នុងចំណោមពួកគេទាំងពីរនាក់ ជាពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងអាណាព្យាបាលស្របច្បាប់ ប្រសិនបើអាចអនុវត្តបាន ដើម្បីធានាឱ្យមានការអប់រំ សាសនា និងសីលធម៌ដល់កូនៗរបស់ពួកគេសមស្របទៅតាមជំនឿផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេ ។

មាត្រា ១៣

១-ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ត្រូវមានសិទ្ធិប្រកាន់គំនិត ដោយមិនមានការជ្រៀតជ្រែកឡើយ ។

២-ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ត្រូវមានសិទ្ធិមានសេរីភាពក្នុងការបញ្ចេញមតិយោបល់ ។ សិទ្ធិនេះ ត្រូវរួមមានសេរីភាពក្នុងការស្វែងរក ទទួល និងផ្តល់ព័ត៌មាន និងគំនិតគ្រប់ប្រភេទ ដោយមិនគិតពីព្រំដែន មិនថាផ្ទាល់មាត់ លាយល័ក្ខណ៍អក្សរ ឬបោះពុម្ពក្នុងទម្រង់សិល្បៈ ឬតាមរយៈប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយដទៃផ្សេងទៀត ទៅតាមជម្រើសរបស់ពួកគេ ។

៣-ការអនុវត្តសិទ្ធិ ដែលមានចែងនៅក្នុងកថាខណ្ឌទី២ នៃមាត្រានេះ ត្រូវភ្ជាប់ជាមួយកាតព្វកិច្ច និងការទទួលខុសត្រូវពិសេស ។ ដូច្នេះ អាចមានការដាក់កំហិតមួយចំនួន ប៉ុន្តែការដាក់កំហិតទាំងនេះ ត្រូវធ្វើឡើងដោយច្បាប់តែប៉ុណ្ណោះ និងមានភាពចាំបាច់ដូចខាងក្រោម :

(ក) ដើម្បីគោរពសិទ្ធិ និងកេរ្តិ៍ឈ្មោះរបស់អ្នកដទៃ។

(ខ) ដើម្បីការពារសន្តិសុខជាតិរបស់រដ្ឋសាមី ឬសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ឬសុខភាព ឬសីលធម៌សាធារណៈ។

(គ) ដើម្បីគោលបំណងទប់ស្កាត់មិនឱ្យមានការឃោសនាអំពីសង្គ្រាម។

(ឃ) ដើម្បីគោលបំណងទប់ស្កាត់មិនឱ្យមានការបំផុសបំផុលឱ្យមានការស្អប់គ្នា ខាងជាតិសាសន៍ ពូជសាសន៍ ឬសាសនា ដែលជាការញុះញង់ឱ្យមានការរើសអើង អរិភាព ឬអំពើហិង្សា។

មាត្រា ១៤

ពុំមានពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ឬសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេណាម្នាក់ត្រូវទទួលរងការរំខានតាមអំពើចិត្ត ឬដោយខុសច្បាប់ ចំពោះភាពឯកជន គ្រួសារ លំនៅដ្ឋាន លិខិតឆ្លើយឆ្លង ឬការប្រាស្រ័យទាក់ទងដទៃទៀតរបស់ពួកគេ ឬត្រូវទទួលរងការវាយប្រហារដោយមិនស្របច្បាប់លើកិត្តិយស និងកេរ្តិ៍ឈ្មោះរបស់ពួកគេឡើយ។ ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេម្នាក់ៗ ត្រូវមានសិទ្ធិទទួលបានការការពារពីច្បាប់ប្រឆាំងនឹងការរំខាន ឬការវាយប្រហារបែបនេះ។

មាត្រា ១៥

ពុំមានពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ឬសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេណាម្នាក់ត្រូវបានគេដកហូតទ្រព្យសម្បត្តិតាមអំពើចិត្ត មិនថាពួកគេជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិតែឯង ឬរួមជាមួយអ្នកដទៃទៀតឡើយ។ ស្ថិតនៅក្រោមច្បាប់ជាធរមានរបស់រដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ដែលត្រូវធ្វើអស្សាមិករណ៍ទាំងស្រុង ឬដោយផ្នែក បុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធ ត្រូវមានសិទ្ធិទទួលបានសំណងដោយយុត្តិធម៌ និងគ្រប់គ្រាន់។

មាត្រា ១៦

១-ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ មានសិទ្ធិទទួលបានសេរីភាព និងសន្តិសុខផ្ទាល់ខ្លួន ។

២-ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ត្រូវមានសិទ្ធិទទួលបានការការពារដោយប្រសិទ្ធភាពពីរដ្ឋ ប្រឆាំងទៅនឹងអំពើហិង្សា ការបង្ករបួសស្នាមដល់រាងកាយ ការគំរាមកំហែង និងការបំភិតបំភ័យ មិនថាបង្កឡើងដោយមន្ត្រីសាធារណៈ ឬដោយបុគ្គលឯកជន ក្រុម ឬស្ថាប័ននោះទេ ។

៣-ការផ្ទៀងផ្ទាត់ណាក៏ដោយដែលធ្វើឡើងដោយមន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់លើអត្តសញ្ញាណរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ត្រូវធ្វើឡើងទៅតាមនីតិវិធី ដែលកំណត់ដោយច្បាប់ ។

៤-ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ មិនត្រូវទទួលរងការចាប់ចង ឬការឃុំខ្លួនជាបុគ្គល ឬជាក្រុម ដោយគ្មានហេតុផលច្បាស់លាស់ឡើយ ។ ពួកគេ មិនត្រូវបានដកហូតសេរីភាពឡើយ លើកលែងតែមានមូលដ្ឋាន និងអនុលោមទៅតាមនីតិវិធី ដែលកំណត់ដោយច្បាប់ ។

៥-ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ដែលត្រូវបានចាប់ខ្លួន ត្រូវបានជូនដំណឹងនៅពេលចាប់ខ្លួនភ្លាមៗ តាមតែអាចធ្វើបាន ជាភាសាមួយដែលពួកគេអាចយល់បាន អំពីមូលហេតុនៃការចាប់ខ្លួន ហើយពួកគេត្រូវបានជូនដំណឹងភ្លាមៗជាភាសាដែលពួកគេអាចយល់បាន អំពីការចោទប្រកាន់លើពួកគេ ។

៦-ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ដែលត្រូវបានចាប់ខ្លួន ឬឃុំខ្លួន ពីបទព្រហ្មទណ្ឌណាមួយ ត្រូវយកទៅកាត់ទោសភ្លាមៗ នៅមុខចៅក្រម ឬមន្ត្រីដទៃទៀត ដែលត្រូវបានច្បាប់អនុញ្ញាតឱ្យអនុវត្តអំណាចតុលាការ ហើយត្រូវមានសិទ្ធិទទួលបានការកាត់សេចក្តី នៅក្នុងរយៈពេលសមស្របមួយ ឬត្រូវបានដោះលែងឱ្យរួចខ្លួនវិញ។ ការឃុំខ្លួនពួកគេដើម្បីរង់ចាំសវនាការកាត់សេចក្តី មិនមែនជាគោលការណ៍ទូទៅនោះទេ ប៉ុន្តែការដោះលែងពួកគេ ត្រូវមានការធានាថា ពួកគេ ត្រូវចូលបង្ហាញខ្លួននៅសវនាការកាត់សេចក្តី និងនៅដំណាក់កាលដទៃទៀតនៃដំណើរការនីតិវិធីរបស់តុលាការ ហើយត្រូវចូលរួមក្នុងការអនុវត្តសាលក្រម ប្រសិនបើមាន។

៧-នៅពេលដែលពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ណាម្នាក់ ឬសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេណាម្នាក់ ត្រូវបានចាប់ខ្លួន ឬចាប់ដាក់ពន្ធនាគារ ឬការឃុំខ្លួនរង់ចាំសវនាការកាត់សេចក្តី ឬត្រូវបានឃុំខ្លួន តាមរបៀបដទៃផ្សេងទៀត ៖

(ក) កុងស៊ុលឬអាជ្ញាធរការទូតនៃរដ្ឋកំណើតរបស់ពួកគេឬនៃរដ្ឋតំណាងឱ្យផលប្រយោជន៍របស់រដ្ឋនោះ ត្រូវទទួលបានការជូនដំណឹងពីការចាប់ខ្លួន ឬការឃុំខ្លួន និងពីមូលហេតុនៃការចាប់ខ្លួន ឬការឃុំខ្លួននេះភ្លាមៗ ដោយមិនមានការពន្យារពេល ប្រសិនបើអ្នកដែលត្រូវបានគេចាប់ ឬឃុំខ្លួនស្នើសុំបែបនេះ។

(ខ) សាមីជនត្រូវមានសិទ្ធិប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយនឹងអាជ្ញាធរខាងលើ។ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងណាមួយដែលធ្វើឡើងដោយសាមីជនជាមួយអាជ្ញាធរខាងលើ ត្រូវបញ្ជូនទៅភ្លាមៗដោយមិនពន្យារពេល ហើយសាមីជនត្រូវមានសិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មាន ដែលផ្ញើដោយអាជ្ញាធរខាងលើវិញ ដោយមិនមានការពន្យារពេលដែរ។

(គ) សាម៉ីជន ត្រូវទទួលបានព័ត៌មានភ្លាមៗពីសិទ្ធិនេះ និងសិទ្ធិនានាដែលមានចែងនៅក្នុងសន្ធិសញ្ញាពាក់ព័ន្ធនានាប្រសិនបើមាន ដែលអនុវត្តរវាងរដ្ឋពាក់ព័ន្ធនានា ដើម្បីឆ្លើយតប និងជួបជាមួយតំណាងអាជ្ញាធរខាងលើ និងធ្វើការរៀបចំជាមួយពួកគេដើម្បីឱ្យមានអ្នកតំណាងតាមផ្លូវច្បាប់របស់ពួកគេ។

៨-ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ដែលត្រូវបានគេដកហូតសេរីភាព តាមរយៈការចាប់ខ្លួន ឬការឃុំខ្លួន ត្រូវមានសិទ្ធិចូលរួមក្នុងដំណើរការក្តីនៅចំពោះមុខតុលាការ ដើម្បីឱ្យតុលាការនោះ អាចសម្រេចក្តីភ្លាមៗ អំពីភាពស្របច្បាប់នៃការឃុំខ្លួនរបស់ពួកគេ និងបញ្ជាឱ្យមានការដោះលែង ប្រសិនបើការឃុំខ្លួននេះ ធ្វើឡើងដោយមិនត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់។ នៅពេលដែលពួកគេចូលរួមក្នុងដំណើរការក្តីបែបនេះ ពួកគេត្រូវមានជំនួយពីអ្នកបកប្រែ ដោយមិនចាំបាច់ចំណាយឡើយ ប្រសិនបើពួកគេមិនអាចយល់ ឬនិយាយភាសា ដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់នៅពេលដំណើរការក្តីនោះបានទេ។

៩-ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ដែលធ្លាប់រងគ្រោះដោយសារការចាប់ខ្លួន ឬការឃុំខ្លួន ដោយខុសច្បាប់ ត្រូវមានសិទ្ធិទទួលបានសំណងជំងឺចិត្ត។

មាត្រា ១៧

១-ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេដែលត្រូវបានគេដកហូតសេរីភាព ត្រូវទទួលបានការប្រព្រឹត្តលើដោយមនុស្សធម៌ និងដោយការគោរពសេចក្តីថ្លៃថ្នូរពីកំណើត ក្នុងនាមជាមនុស្សរបស់ពួកគេ និងការគោរពអត្តសញ្ញាណវប្បធម៌របស់ពួកគេ។

២-លើកលែងតែក្នុងករណីពិសេសមួយចំនួន ជនជាប់ចោទជាពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ត្រូវដាក់ឱ្យនៅដោយឡែកពីជនជាប់ពិរុទ្ធ ហើយត្រូវទទួលបានការប្រព្រឹត្តលើដោយឡែក ដែលសមស្របទៅតាមឋានៈរបស់ពួកគេ ជាជនដែលមិនទាន់ជាប់ពិរុទ្ធ។ ជនជាប់ចោទជាអនីតិជនត្រូវដាក់ឱ្យនៅដោយឡែកពីមនុស្សពេញវ័យ ហើយត្រូវនាំទៅកាត់សេចក្តីឱ្យបានឆាប់បំផុតតាមតែអាចធ្វើបាន។

៣-ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ឬសមាជិកគ្រួសារណាម្នាក់របស់ពួកគេ ដែលត្រូវបានឃុំខ្លួន នៅក្នុងរដ្ឋឆ្លងកាត់ ឬនៅក្នុងរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ចំពោះការរំលោភបំពានបទប្បញ្ញត្តិនានា ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍ ត្រូវដាក់ឱ្យនៅដោយឡែកពីជនជាប់ពិរុទ្ធ ឬពិរុទ្ធជនដែលជាប់ឃុំរង់ចាំសវនាការកាត់សេចក្តី ក្នុងកម្រិតដែលអាចធ្វើបាន។

៤-នៅក្នុងកំឡុងពេលជាប់ពន្ធនាគារ អនុលោមតាមការផ្តន្ទាទោសដែលសំរេចដោយតុលាការ គោលបំណងសំខាន់នៃការគ្រប់គ្រងពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ឬសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ គឺការកែប្រែ និងការស្តារនីតិសម្បទាសង្គមរបស់ជននោះ។ ជនល្មើសជាអនីតិជន ត្រូវដាក់ឱ្យនៅដោយឡែកពីមនុស្សពេញវ័យ ហើយត្រូវទទួលបានការប្រព្រឹត្តលើដែលសមស្របទៅតាមអាយុ និងឋានៈតាមផ្លូវច្បាប់របស់ពួកគេ។

៥-នៅក្នុងកំឡុងពេលឃុំខ្លួន ឬជាប់ពន្ធនាគារពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ត្រូវទទួលបានសិទ្ធិដូចគ្នានឹងប្រជាពលរដ្ឋក្នុងរដ្ឋនោះដែរ ដើម្បីទទួលបានការមកសួរសុខទុក្ខ ពីសំណាក់សមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ។

៦-នៅពេលដែលពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ត្រូវបានគេដកហូតសេរីភាព អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចរបស់រដ្ឋដែលពាក់ព័ន្ធ ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះបញ្ហានានាដែលអាចកើតមានចំពោះសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ជាពិសេសចំពោះសហព័ទ្ធ និងកូនដែលជាអនីតិជនរបស់ពួកគេ ។

៧-ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ដែលទទួលរងការឃុំខ្លួន ឬការដាក់ពន្ធនាគារតាមទម្រង់ណាមួយ ស្របទៅតាមច្បាប់ជាធរមាននៅក្នុងរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ឬនៅក្នុងរដ្ឋឆ្លងកាត់ ត្រូវទទួលបានសិទ្ធិដូចគ្នា ទៅនឹងប្រជាពលរដ្ឋរបស់រដ្ឋទាំងនោះ ដែលស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពដូចគ្នានេះដែរ ។

៨-ប្រសិនបើពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ឬសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេត្រូវបានចាប់ឃុំខ្លួន សម្រាប់គោលបំណងធ្វើការផ្ទៀងផ្ទាត់ពីអំពើល្មើសណាមួយ ចំពោះបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍ សាម៉ីជន នឹងមិនត្រូវរ៉ាប់រងចំពោះ ចំណាយដែលកើតឡើងពីការផ្ទៀងផ្ទាត់នេះឡើយ ។

មាត្រា ១៨

១-ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ត្រូវមានសិទ្ធិទទួលបានសមភាព ដូចប្រជាពលរដ្ឋរបស់រដ្ឋដែលពាក់ព័ន្ធ នៅមុខតុលាការ និងសាលាក្តីនានា។ នៅក្នុងការសំរេចពីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌណាមួយប្រឆាំងនឹងពួកគេឬពីសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចក្នុងការធ្វើបណ្តឹងទៅតាមច្បាប់ ពួកគេត្រូវមានសិទ្ធិទទួលបានសវនាការជាសាធារណៈ និងយុត្តិធម៌ ដោយសាលាក្តីដែលមានសមត្ថកិច្ច ឯករាជ្យ និងមិនលំអៀង ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយច្បាប់ ។

២-ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់ពីបទព្រហ្មទណ្ឌ ត្រូវមានសិទ្ធិទទួលបានការសន្មត់ជាមុនថាគ្មានទោស រហូតដល់មានភស្តុតាងបង្ហាញពីពិរុទ្ធភាពទៅតាមច្បាប់ ។

៣-នៅក្នុងការសំរេចពីការចោទប្រកាន់ ពីបទព្រហ្មទណ្ឌ ចំពោះពួកគេពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ត្រូវមានសិទ្ធិទទួលបានការធានាក្នុងកម្រិតអប្បបរមា ដូចខាងក្រោម ៖

(ក) ត្រូវទទួលបានព័ត៌មានភ្លាមៗ និងពិស្តារ អំពីប្រភេទ និងមូលហេតុនៃការចោទប្រកាន់ចំពោះពួកគេតាមភាសាមួយដែលពួកគេអាចយល់បាន ។

(ខ) ត្រូវមានពេលវេលា និងមធ្យោបាយរូបវ័ន្តគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីរៀបចំការការពារក្តីរបស់ពួកគេ និងធ្វើការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយមេធាវី ទៅតាមជម្រើសផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេ ។

(គ) ត្រូវទទួលបានការកាត់សេចក្តី ដោយពុំមានការពន្យារពេលមិនសមហេតុផល ។

(ឃ) ត្រូវទទួលបានការកាត់សេចក្តី ដោយមានវត្តមានរបស់ពួកគេ និងការពារខ្លួនដោយខ្លួនឯង ឬដោយមានជំនួយផ្លូវច្បាប់ ទៅតាមជម្រើសរបស់ពួកគេ ត្រូវទទួលបានព័ត៌មានពីសិទ្ធិមានមេធាវី ប្រសិនបើពួកគេពុំមានជំនួយផ្លូវច្បាប់ និងត្រូវទទួលបានជំនួយផ្លូវច្បាប់ ដែលផ្តល់ឱ្យពួកគេ នៅក្នុងករណីណាក៏ដោយដែលផលប្រយោជន៍យុត្តិធម៌តម្រូវបែបនេះ ហើយពួកគេមិនចាំបាច់បង់ថ្លៃ នៅក្នុងករណីបែបនេះឡើយ ប្រសិនបើពួកគេពុំមានមធ្យោបាយគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីបង់ថ្លៃ ។

(ង) ពិនិត្យ ឬបានពិនិត្យសាក្សីដាក់បន្ទុក និងទទួលបានការចូលរួម និងការពិនិត្យសាក្សីដែលតំណាងឱ្យពួកគេ តាមលក្ខខណ្ឌដូចគ្នានឹងសាក្សីដាក់បន្ទុក ។

(ច) ទទួលបានជំនួយពីអ្នកបកប្រែដោយមិនគិតថ្លៃ ប្រសិនបើពួកគេមិនអាចយល់ ឬមិនចេះនិយាយភាសាដែលប្រើនៅក្នុងតុលាការ ។

(ឆ) មិនត្រូវបានគេបង្ខំឱ្យសារភាពប្រឆាំងខ្លួនឯង ឬសារភាពថាខ្លួនមានកំហុសឡើយ ។

៤-នៅក្នុងករណីអនីតិជន នីតិវិធីត្រូវពិចារណាពីអាយុរបស់ពួកគេ និងពីបំណងលើកកម្ពស់ការស្តារនីតិសម្បទារបស់ពួកគេ ។

៥-ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ដែលត្រូវផ្តន្ទាទោសពីបទល្មើសមួយ ត្រូវមានសិទ្ធិស្នើសុំឱ្យសាលាក្តីកម្រិតខ្ពស់ ពិនិត្យឡើងវិញពីការផ្តន្ទាទោស និងការកាត់ទោសពួកគេ ទៅតាមផ្លូវច្បាប់ ។

៦-នៅពេលដែលពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ឬសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ត្រូវបានផ្តន្ទាទោសពីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌណាមួយតាមអំណាចសាលក្រមស្ថាពរ ហើយនៅពេលបន្ទាប់មកទៀត ការផ្តន្ទាទោសពួកគេត្រូវបានកែប្រែ ឬសាមុីជន ត្រូវបានលើកលែងទោស ដោយហេតុថាអង្គហេតុថ្មី ឬអង្គហេតុដែលរកឃើញថ្មីៗ បង្ហាញយ៉ាងច្បាស់ថា តុលាការមិនបានជំនុំជម្រះឱ្យត្រឹមត្រូវ នោះបុគ្គលដែលទទួលរងការដាក់ទោសទណ្ឌ ដោយសារការផ្តន្ទាទោសបែបនេះត្រូវទទួលបានសំណងជំងឺចិត្តទៅតាមច្បាប់ លើកលែងតែក្នុងករណីដែលមានភស្តុតាងបង្ហាញថា អង្គហេតុដែលគេមិនបានដឹងពីខាងដើម មិនត្រូវបានបើកបង្ហាញឱ្យដឹងទាំងស្រុងឬដោយអន្លី ដោយសារតែសាមុីជននោះ

៧-ពុំមានពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ឬសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេណាម្នាក់ ត្រូវបានគេនាំមកកាត់សេចក្តី ឬដាក់ទោសទណ្ឌម្តងទៀត ដោយសារតែបទល្មើសដែលពួកគេត្រូវបានផ្តន្ទាទោសរួចរាល់ ឬត្រូវបានដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពទៅហើយ ដោយអនុលោមទៅតាមច្បាប់ និងនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌរបស់រដ្ឋសាម៉ីនោះទេ។

មាត្រា ១៩

១-ពុំមានពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ឬសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេណាម្នាក់ ត្រូវបានផ្តន្ទាទោសពីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌណាមួយ ដោយសារតែអំពើដែលមិនបង្កើតបានជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ តាមច្បាប់ជាតិ ឬអន្តរជាតិ នៅពេលដែលបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌនោះត្រូវបានប្រព្រឹត្តឡើយ ទោះជាអំពើនោះសកម្មក្តីឬអកម្មក្តី ហើយពួកគេក៏មិនត្រូវទទួលទោសទណ្ឌក្នុងកម្រិតធ្ងន់ធ្ងរជាងទោសទណ្ឌ ដែលត្រូវអនុវត្តនៅពេលដែលបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌនោះត្រូវបានប្រព្រឹត្តឡើយ។ បន្ទាប់ពីការប្រព្រឹត្តបទល្មើសនេះ ប្រសិនបើមានបទប្បញ្ញត្តិដែលតម្រូវឱ្យមានការដាក់ទោសទណ្ឌស្រាលជាងនេះ នោះសាម៉ីជន ត្រូវទទួលបានប្រយោជន៍ ពីបទប្បញ្ញត្តិថ្មីនេះ។

២-គួរមានការពិចារណាលើកត្តាមនុស្សធម៌ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងឋានៈរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ជាពិសេសការគោរពសិទ្ធិតាំងទីលំនៅ ឬសិទ្ធិធ្វើការងាររបស់ពួកគេ នៅពេលធ្វើការកាត់ទោសលើបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌអ្វីមួយ ដែលប្រព្រឹត្តដោយពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ឬសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេណាម្នាក់។

មាត្រា ២០

១-ពុំមានពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ឬសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេណាម្នាក់ ត្រូវបានផ្តន្ទាទោសឱ្យជាប់ពន្ធនាគារ គ្រាន់តែដោយសារពួកគេ ខកខានមិនបានបំពេញកាតព្វកិច្ចនៃកិច្ចសន្យានោះឡើយ ។

២-ពុំមានពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ឬសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេណាម្នាក់ ត្រូវបានគេដកហូតលិខិតអនុញ្ញាតឱ្យស្នាក់នៅ ឬលិខិតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការ ឬត្រូវបានគេបណ្តេញចេញ គ្រាន់តែដោយសារពួកគេ ខកខានមិនបានបំពេញកាតព្វកិច្ច ដែលកើតចេញពីកិច្ចសន្យាការងារនោះឡើយ លុះត្រាតែការបំពេញកាតព្វកិច្ចនេះ គឺជាលក្ខខណ្ឌមួយ សម្រាប់ទទួលបានលិខិតអនុញ្ញាតឱ្យស្នាក់នៅ ឬលិខិតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការងារនោះ ។

មាត្រា ២១

វាគឺជាអំពើខុសច្បាប់សម្រាប់ជនណាក៏ដោយ ក្រៅពីមន្ត្រីសាធារណៈដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតត្រឹមត្រូវដោយច្បាប់ ធ្វើការរឹបអូស បំផ្លាញ ឬប៉ុនប៉ងបំផ្លាញឯកសារសម្គាល់អត្តសញ្ញាណ ឯកសារអនុញ្ញាតឱ្យចូល ឬស្នាក់នៅ ការតាំងទីលំនៅ ឬការបង្កើតគ្រឹះស្ថាននៅក្នុងដែនដីរបស់ប្រទេស ឬលិខិតអនុញ្ញាតការងារ ។ ពុំមានការរឹបអូសឯកសារទាំងនេះ ត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយគ្មានផ្តល់វិក័យប័ត្រពិស្តារពីសំភារៈដែលត្រូវបានរឹបអូសនោះឡើយ ។ ទោះជានៅក្នុងករណីណាក៏ដោយ មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យបំផ្លាញលិខិតឆ្លងដែន ឬឯកសារសមមូលរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ឬសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេណាម្នាក់ឡើយ ។

មាត្រា ២២

១-ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ មិនត្រូវទទួលរងវិធានការបណ្តេញចេញរួមគ្នានោះទេ។ ករណីបណ្តេញចេញនីមួយៗត្រូវមានការពិនិត្យ និងសម្រេចទៅតាមករណីបុគ្គលម្នាក់ៗ។

២-ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេអាចត្រូវបានបណ្តេញចេញពីដែនដីរបស់រដ្ឋភាគី តែទៅតាមសេចក្តីសម្រេចដែលធ្វើឡើងដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ដោយអនុលោមទៅតាមច្បាប់តែប៉ុណ្ណោះ។

៣-សេចក្តីសម្រេចនេះ ត្រូវផ្សព្វផ្សាយដល់ពួកគេ តាមភាសាមួយដែលពួកគេអាចយល់បាន។ តាមការស្នើសុំរបស់ពួកគេ បើទោះបីជាមិនតម្រូវ សេចក្តីសម្រេចនេះ ត្រូវផ្សព្វផ្សាយដល់ពួកគេជាលាយល័ក្ខណ៍អក្សរ លើកលែងតែនៅក្នុងកាលៈទេសៈពិសេស ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហាសន្តិសុខជាតិ និងមូលហេតុនៃការធ្វើសេចក្តីសម្រេចបែបនេះ។ សាមីជន ត្រូវទទួលបានព័ត៌មានអំពីសិទ្ធិទាំងនេះ មុនពេល ឬយូរបំផុត នៅពេលដែលចេញសេចក្តីសម្រេចនេះ។

៤-លើកលែងតែនៅក្នុងករណីដែលអាជ្ញាធរតុលាការ បានចេញសេចក្តីសម្រេចស្ថាពររួចទៅហើយ សាមីជនត្រូវមានសិទ្ធិដាក់ជូនទៅអាជ្ញាធរនោះនូវមូលហេតុដែលខ្លួនមិនគួរត្រូវបានបណ្តេញចេញ និងស្នើសុំឱ្យអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ពិនិត្យឡើងវិញលើករណីរបស់ខ្លួន លើកលែងតែមានមូលហេតុសំខាន់ផ្នែកសន្តិសុខជាតិ តម្រូវឱ្យមានការអនុវត្តផ្សេងពីនេះ។ នៅពេលកំពុងរង់ចាំការពិនិត្យឡើងវិញនេះ សាមីជនត្រូវមានសិទ្ធិស្នើសុំឱ្យបង្អង់ការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចពីការបណ្តេញចេញនេះ។

៥-ប្រសិនបើសេចក្ដីសម្រេចអំពីការបណ្ដេញចេញ ដែលត្រូវបានអនុវត្ត រួចហើយ ត្រូវបានទុកជាមោឃៈ នៅពេលបន្ទាប់មក សាម៉ីជនមានសិទ្ធិស្នើសុំសំណងជំងឺចិត្តទៅតាមច្បាប់ ហើយសេចក្ដីសម្រេចពីការបណ្ដេញចេញនេះ មិនត្រូវយកមកប្រើប្រាស់ ដើម្បីរារាំងពួកគេមិនឱ្យចូលមកក្នុងរដ្ឋដែលពាក់ព័ន្ធឡើងវិញឡើយ ។

៦-នៅក្នុងករណីមានការបណ្ដេញចេញ សាម៉ីជនត្រូវមានឱកាសសមស្រប ដើម្បីដោះស្រាយការទាមទារប្រាក់ឈ្នួល និងអត្ថប្រយោជន៍ផ្សេងទៀត ដែលពួកគេត្រូវទទួលបាន ក៏ដូចជាទូទាត់បំណុលនានាដែលនៅសល់មុនពេល ឬក្រោយពេលចាកចេញរបស់ពួកគេ ។

៧-ដោយមិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ការអនុវត្តសេចក្ដីសម្រេចអំពីការបណ្ដេញចេញ ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ឬសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ដែលស្ថិតនៅក្រោមសេចក្ដីសម្រេចនេះ អាចស្នើសុំចូលទៅក្នុងរដ្ឋមួយទៀត ក្រៅពីរដ្ឋកំណើតរបស់ពួកគេបាន ។

៨-នៅក្នុងករណីដែលមានការបណ្ដេញពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេចេញ ការចំណាយលើការបណ្ដេញចេញនេះ មិនត្រូវរ៉ាប់រងដោយសាម៉ីជននោះឡើយ ។ សាម៉ីជនអាចនឹងតម្រូវឱ្យរ៉ាប់រងថ្លៃធ្វើដំណើររបស់ខ្លួន ។

៩-ការបណ្ដេញចេញពីរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ មិនត្រូវមានផលប៉ះពាល់លើសិទ្ធិណាមួយរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ឬសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ទទួលបានស្របទៅតាមច្បាប់របស់រដ្ឋនោះ រួមទាំងសិទ្ធិទទួលបានប្រាក់ឈ្នួល និងអត្ថប្រយោជន៍ផ្សេងទៀត ដែលពួកគេត្រូវទទួលបាន ។

មាត្រា ២៣

ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ត្រូវមានសិទ្ធិទទួលបានការការពារ និងជំនួយពីកុងស៊ុល ឬអាជ្ញាធរទូតនៃរដ្ឋកំណើតរបស់ពួកគេ ឬនៃរដ្ឋតំណាងឱ្យផលប្រយោជន៍របស់រដ្ឋនោះ នៅពេលណាក៏ដោយ សិទ្ធិដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់នៅក្នុងអនុសញ្ញានេះ ត្រូវបានទទួលរងប៉ះពាល់។ ជាពិសេស ក្នុងករណីនៃការបណ្តេញចេញ សាមុីជន ត្រូវទទួលបានព័ត៌មានអំពីសិទ្ធិនេះភ្លាមៗ ដោយមិនមានការពន្យារពេល ហើយអាជ្ញាធររបស់រដ្ឋដែលធ្វើការបណ្តេញចេញ ត្រូវសម្រួលដល់ការអនុវត្តសិទ្ធិនេះ។

មាត្រា ២៤

គ្រប់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ត្រូវមានសិទ្ធិឱ្យគេទទួលស្គាល់នៅគ្រប់ទីកន្លែង ក្នុងនាមជាមនុស្សនៅពីមុខច្បាប់។

មាត្រា ២៥

ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ត្រូវទទួលបានការប្រព្រឹត្តលើ ដែលមិនត្រូវទាបជាងការប្រព្រឹត្តលើ ដែលអនុវត្តចំពោះប្រជាពលរដ្ឋនៃរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការពាក់ព័ន្ធនឹងបៀវត្ស និង:

(ក) លក្ខខណ្ឌការងារដទៃទៀត ដូចជា ការងារបន្ថែមម៉ោង ចំនួនម៉ោងធ្វើការ ការសម្រាកប្រចាំសប្តាហ៍ ការឈប់សម្រាក ដោយមានប្រាក់ឈ្នួល សុវត្ថិភាព សុខភាព ការបញ្ឈប់ទំនាក់ទំនងការងារ និងលក្ខខណ្ឌការងារដទៃផ្សេងទៀត ដោយអនុលោមទៅតាមច្បាប់ជាតិ និងការអនុវត្តក្នុងប្រទេស ដែលត្រូវគ្របដណ្តប់ដោយប្រការទាំងនេះ។

(ខ) លក្ខខណ្ឌបំរើការងារផ្សេងទៀត ដូចជា ប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមា ការដាក់កំហិតទៅលើការងារនៅផ្ទះនិងបញ្ហាដទៃផ្សេងទៀតដែលត្រូវបានចាត់ទុកជាលក្ខខណ្ឌការងារអនុលោមទៅតាមច្បាប់និងការអនុវត្តក្នុងប្រទេស ។

២-ការព្យួរសិទ្ធិក្នុងកិច្ចសន្យាការងារឯកជន ពីគោលការណ៍សមភាពនៃការប្រព្រឹត្តលើ ដូចបានចែងនៅក្នុងកថាខណ្ឌទី១ នៃមាត្រានេះ ត្រូវចាត់ទុកថាជាការខុសច្បាប់ ។

៣-រដ្ឋភាគី ត្រូវចាត់វាល់វិធានការសមស្រប ដើម្បីធានាថា ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ មិនត្រូវបានដកហូតសិទ្ធិណាមួយ ដែលកើតចេញពីគោលការណ៍នេះ ដោយសារមូលហេតុនៃភាពមិនស្របច្បាប់នៃការស្នាក់នៅ ឬការងាររបស់ពួកគេឡើយ ។ ជាពិសេស និយោជកមិនត្រូវរួចខ្លួនពីកាតព្វកិច្ចតាមផ្លូវច្បាប់ ឬកាតព្វកិច្ចនៃកិច្ចសន្យាឡើយ ហើយកាតព្វកិច្ចរបស់ពួកគេក៏មិនត្រូវបានកម្រិតត្រឹមលក្ខណៈណាមួយ ដោយសារមូលហេតុនៃភាពមិនស្របច្បាប់នេះដែរ ។

មាត្រា ២៦

១-រដ្ឋភាគី ទទួលស្គាល់សិទ្ធិរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ :

(ក) ដើម្បីចូលរួមក្នុងកិច្ចប្រជុំ និងសកម្មភាពនានារបស់សហជីពនិងសមាគមដទៃផ្សេងទៀត ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើង ដោយអនុលោមទៅតាមច្បាប់ សំដៅការពារផលប្រយោជន៍ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច វប្បធម៌ និងផលប្រយោជន៍ដទៃទៀតអាស្រ័យទៅតាមវិធានរបស់អង្គការដែលពាក់ព័ន្ធ ។

(ខ) ដើម្បីចូលរួមដោយសេរី នៅក្នុងសហជីពណាមួយ និងសមាគម ដូចរៀបរាប់ខាងលើ អាស្រ័យទៅតាមវិធានរបស់អង្គការដែលពាក់ព័ន្ធ ។

(គ) ដើម្បីស្វែងរកជំនួយ និងការជួយគាំទ្រពីសហជីពណាមួយ និងសមាគម ដូចរៀបរាប់ខាងលើ ។

២-ពុំមានការដាក់កំហិតណាមួយ អាចត្រូវធ្វើលើការអនុវត្តសិទ្ធិទាំងនេះឡើយ លើកលែងតែការដាក់កំហិតនេះ ត្រូវបានកំណត់ដោយច្បាប់ ហើយដែលមានភាពចាំបាច់នៅក្នុងសង្គមប្រជាធិបតេយ្យ ដើម្បីប្រយោជន៍ផ្នែកសន្តិសុខជាតិ សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ឬការការពារសិទ្ធិ និងសេរីភាពរបស់អ្នកដទៃទៀត ។

មាត្រា ២៧

១-ពាក់ព័ន្ធនឹងសន្តិសុខសង្គម ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ត្រូវទទួលបានការប្រព្រឹត្តលើដូចគ្នានឹងការប្រព្រឹត្តលើដែលផ្តល់ដល់ប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការដរាបណាពួកគេបំពេញបានតាមលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់ជាធរមានរបស់រដ្ឋនោះ និងនៅក្នុងសន្ធិសញ្ញាទ្វេភាគី និងពហុភាគីដែលនៅជាធរមាន។ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចរបស់រដ្ឋកំណើត និងរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ អាចបង្កើតការរៀបចំចាំបាច់បានគ្រប់ពេល ដើម្បីកំណត់ពីទម្រង់ការនៃការអនុវត្តបទដ្ឋាននេះ។

២-ក្នុងករណីដែលច្បាប់នៅជាធរមាន មិនបានផ្តល់ឱ្យពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេនូវផលប្រយោជន៍នេះទេ រដ្ឋដែលពាក់ព័ន្ធ ត្រូវពិនិត្យពីលទ្ធភាពនៃការសងវិញដល់បុគ្គលដែលមានប្រយោជន៍នូវចំនួនបដិភាគ ដែលពួកគេបានផ្តល់ឱ្យ អាស្រ័យទៅតាមផលប្រយោជន៍នោះ ដោយឈរលើមូលដ្ឋាននៃការប្រព្រឹត្តលើដែលត្រូវផ្តល់ដល់ប្រជាពលរដ្ឋរបស់ខ្លួន ដែលស្ថិតនៅក្នុងកាលៈទេសៈស្រដៀងគ្នានេះដែរ ។

មាត្រា ២៨

ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ត្រូវមានសិទ្ធិទទួលបានការថែទាំសុខភាព ដែលពួកគេត្រូវការជាបន្ទាន់ សំរាប់ការរក្សាអាយុជីវិតរបស់ពួកគេ ឬការបញ្ចៀសគ្រោះថ្នាក់ដែលមិនអាចកែខៃបានដល់សុខភាពរបស់ពួកគេ ដោយឈរលើមូលដ្ឋានស្មើភាពគ្នានៃការប្រព្រឹត្តចំពោះប្រជាពលរដ្ឋរបស់រដ្ឋសាមុី ។ ការថែទាំសុខភាពបន្ទាន់បែបនេះរបស់ពួកគេមិនត្រូវបានបដិសេធ ដោយសារមូលហេតុនៃភាពមិនស្របច្បាប់ណាមួយដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការស្នាក់នៅ ឬការងាររបស់ពួកគេឡើយ ។

មាត្រា ២៩

កុមារគ្រប់រូបរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ត្រូវមានសិទ្ធិទទួលបានឈ្មោះ ការចុះសំបុត្រកំណើត និងសញ្ជាតិ ។

មាត្រា ៣0

កុមារគ្រប់រូបរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ត្រូវមានសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានទទួលបានការអប់រំ ដោយឈរលើមូលដ្ឋានសមភាពនៃការប្រព្រឹត្តលើដូចប្រជាពលរដ្ឋរបស់រដ្ឋសាមុី ។ មិនត្រូវបានបដិសេធ ឬដាក់កំហិតលើការចូលរៀននៅក្នុងស្ថាប័ន អប់រំកុំរិតមត្តេយ្យសិក្សារបស់រដ្ឋ ឬសាលារៀនរបស់រដ្ឋដោយសារតែមូលហេតុនៃស្ថានភាពមិនស្របច្បាប់ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការស្នាក់នៅ ឬការងាររបស់ឪពុក ឬម្តាយ ឬដោយសារតែមូលហេតុនៃភាពមិនស្របច្បាប់នៃការស្នាក់នៅរបស់កុមារនៅក្នុងរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការឡើយ។

មាត្រា ៣១

១-រដ្ឋភាគី ត្រូវធានាឱ្យមានការគោរពអត្តសញ្ញាណវប្បធម៌របស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ហើយមិនត្រូវរារាំងពួកគេ មិនឱ្យរក្សាទំនាក់ទំនងផ្នែកវប្បធម៌ជាមួយនឹងរដ្ឋកំណើត របស់ពួកគេឡើយ ។

២-រដ្ឋភាគី អាចចាត់វិធានការសមស្រប ដើម្បីជួយ និងលើកទឹកចិត្ត ឱ្យមានកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងបែបនេះ។

មាត្រា ៣២

បន្ទាប់ពីបញ្ចប់ការស្នាក់នៅក្នុងរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ត្រូវមានសិទ្ធិផ្ទេរចំណូល និងប្រាក់សន្សំរបស់ពួកគេ ក៏ដូចជាទ្រព្យសម្បត្តិ និងរបស់របរផ្ទាល់ខ្លួន ដោយអនុលោមទៅតាមច្បាប់ដែលនៅជាធរមានរបស់រដ្ឋដែលពាក់ព័ន្ធ។

មាត្រា ៣៣

១-ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ត្រូវមានសិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មានពីរដ្ឋកំណើត រដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ឬរដ្ឋឆ្លងកាត់ អំពីករណីដែលអាចពាក់ព័ន្ធនឹង :

(ក) សិទ្ធិរបស់ពួកគេ ដែលមានចែងនៅក្នុងអនុសញ្ញានេះ។

(ខ) លក្ខខណ្ឌនៃការទទួលយកពួកគេ សិទ្ធិនិងកាតព្វកិច្ចរបស់ពួកគេតាមច្បាប់ និងការអនុវត្តរបស់រដ្ឋដែលពាក់ព័ន្ធ និងបញ្ហាផ្សេងទៀតដែលផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យពួកគេអាចអនុវត្តទៅតាមបែបបទរដ្ឋបាល ឬបែបបទផ្សេងទៀត នៅក្នុងរដ្ឋនោះ។

២-រដ្ឋភាគី ត្រូវចាត់វិធានការគ្រប់បែបយ៉ាង ដែលខ្លួនចាត់ទុកថាសមស្រប ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយពីព័ត៌មានខាងលើនេះ ឬដើម្បីធានាយ៉ាងណាឱ្យមានការផ្តល់ព័ត៌មានទាំងនេះ ដោយនិយោជក សហជីព ឬអង្គភាព ឬស្ថាប័នសមស្របដទៃទៀត។ តាមការសមស្រប រដ្ឋភាគីត្រូវសហការជាមួយនឹងរដ្ឋដែលពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត។

៣-ព័ត៌មានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ត្រូវផ្តល់ទៅឱ្យតាមការស្នើសុំដល់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ដោយមិនគិតថ្លៃ និងតាមលទ្ធភាពដែលអាចធ្វើបាន ក្នុងភាសាមួយដែលពួកគេអាចយល់បាន ។

មាត្រា ៣៤

ពុំមានចំណុចណាមួយនៅក្នុងអនុសញ្ញានេះ ធ្វើឱ្យពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ រួចផុតពីកាតព្វកិច្ច ស្របតាមច្បាប់ និងបទបញ្ជាផ្សេងៗរបស់រដ្ឋឆ្លងកាត់ និងរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ឬកាតព្វកិច្ចគោរពអត្តសញ្ញាណវប្បធម៌របស់ប្រជាពលរដ្ឋ នៅក្នុងរដ្ឋទាំងនេះឡើយ ។

មាត្រា ៣៥

ពុំមានចំណុចណាមួយនៅក្នុងអនុសញ្ញានេះ ត្រូវបានបកស្រាយថា ជាការធ្វើឱ្យស្របច្បាប់នៃស្ថានភាពរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ឬសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេដែលពុំមានឯកសារត្រឹមត្រូវ ឬស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពមិនស្របច្បាប់ឡើយ ឬថាជាសិទ្ធិណាមួយចំពោះការធ្វើឱ្យស្របច្បាប់បែបនេះនៃស្ថានភាពរបស់ពួកគេឡើយ ឬធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់វិធានការនានាដែលមានចេតនាធានាឱ្យមានលក្ខខណ្ឌល្អប្រសើរ និងប្រកបដោយសមធម៌សម្រាប់ការធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍អន្តរជាតិ ដូចចែងនៅក្នុងផ្នែកទី៦ នៃអនុសញ្ញានេះឡើយ ។

ផ្នែកទី៤:
សិទ្ធិដទៃទៀតរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ដែលមានឯកសារត្រឹមត្រូវ ឬស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពស្របច្បាប់

មាត្រា ៣៦

ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ដែលមានឯកសារត្រឹមត្រូវ ឬស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពស្របច្បាប់ នៅក្នុងរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ត្រូវទទួលបានសិទ្ធិ ដូចមានចែងនៅក្នុងផ្នែកនេះនៃអនុសញ្ញានេះ បន្ថែមលើសិទ្ធិនានា ដែលមានចែងនៅក្នុងផ្នែកទី៣។

មាត្រា ៣៧

មុនពេលចេញដំណើររបស់ពួកគេ ឬយ៉ាងយូរបំផុត នៅពេលដែលពួកគេ ត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យចូលទៅក្នុងរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ត្រូវមានសិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មានពេញលេញពីរដ្ឋកំណើត ឬរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ តាមការសមស្របពីលក្ខខណ្ឌទាំងអស់ដែលអាចអនុវត្តបានចំពោះការចូលរបស់ពួកគេ និងជាពិសេសលក្ខខណ្ឌទាំងឡាយណាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការស្នាក់នៅ និងសកម្មភាពបានកម្រៃដែលពួកគេចូលរួមធ្វើ ព្រមទាំងលក្ខខណ្ឌតម្រូវដែលពួកគេត្រូវបំពេញនៅក្នុងរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ និងអាជ្ញាធរដែលពួកគេត្រូវជូនដំណឹង អំពីការផ្លាស់ប្តូរណាមួយនៃលក្ខខណ្ឌទាំងនេះ។

មាត្រា ៣៨

១-រដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ត្រូវខិតខំប្រឹងប្រែងគ្រប់បែបយ៉ាង ដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ អាចអវត្តមានជាបណ្ដោះអាសន្នបាន ដោយពុំមានផលប៉ះពាល់ទៅលើការអនុញ្ញាតឱ្យពួកគេស្នាក់នៅ ឬធ្វើការឡើយ ដោយសារតែករណីនេះអាចកើតមាន។ នៅពេលផ្ដល់ការអនុញ្ញាតបែបនេះ រដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការត្រូវពិចារណាពីតម្រូវការ និងកាតព្វកិច្ចពិសេសរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ជាពិសេស តម្រូវការ និងកាតព្វកិច្ច ដែលពួកគេមាននៅក្នុងរដ្ឋកំណើត។

២-ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ត្រូវមានសិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មានពេញលេញអំពីលក្ខខណ្ឌនៃការអនុញ្ញាតឱ្យមានអវត្តមានជាបណ្ដោះអាសន្នបែបនេះ។

មាត្រា ៣៩

១-ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ត្រូវមានសិទ្ធិមានសេរីភាព ក្នុងការធ្វើដំណើរនៅក្នុងដែនដីរបស់រដ្ឋ ដែលទទួលឱ្យធ្វើការ និងសេរីភាពក្នុងការជ្រើសរើសកន្លែងស្នាក់នៅរបស់ពួកគេ នៅក្នុងរដ្ឋនោះ។

២-សិទ្ធិដែលបានលើកឡើងនៅក្នុងកថាខណ្ឌទី១នៃមាត្រានេះ មិនត្រូវទទួលរងការដាក់កំហិតអ្វីទាំងអស់ លើកលែងតែការដាក់កំហិតទាំងឡាយណាដែលកំណត់ដោយច្បាប់ដែលចាំបាច់ ដើម្បីការពារសន្តិសុខជាតិ សណ្ដាប់ធ្នាប់សាធារណៈ, សុខភាព ឬសីលធម៌សាធារណៈ ឬសិទ្ធិ និងសេរីភាពរបស់អ្នកដទៃ និងស្របជាមួយនឹងសិទ្ធិដទៃទៀត ដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់នៅក្នុងអនុសញ្ញានេះ។

មាត្រា ៤០

១-ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ត្រូវមានសិទ្ធិបង្កើតសមាគម និងសហជីព នៅក្នុងរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ដើម្បីលើកកម្ពស់ និងការពារផលប្រយោជន៍ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច វប្បធម៌ និងផលប្រយោជន៍ដទៃទៀត របស់ពួកគេ។

២-ពុំមានការដាក់កំហិតណាមួយ អាចត្រូវបានធ្វើលើការអនុវត្តសិទ្ធិនេះឡើយ ក្រៅតែពីការដាក់កំហិតដែលកំណត់ដោយច្បាប់ និងដែលចាំបាច់នៅក្នុងសង្គមប្រជាធិបតេយ្យ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់សន្តិសុខជាតិ សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ឬការការពារសិទ្ធិ និងសេរីភាពរបស់អ្នកដទៃទៀត។

មាត្រា ៤១

១-ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ត្រូវមានសិទ្ធិចូលរួមនៅក្នុងកិច្ចការសាធារណៈនៃរដ្ឋកំណើតរបស់ពួកគេ និងមានសិទ្ធិបោះឆ្នោត និងឈរឈ្មោះឱ្យគេបោះឆ្នោតនៅក្នុងរដ្ឋនោះ ដោយអនុលោមទៅតាមច្បាប់របស់រដ្ឋនោះ។

២-រដ្ឋដែលពាក់ព័ន្ធ ត្រូវសម្រួលដល់ការអនុវត្តសិទ្ធិទាំងនេះ ទៅតាមការសមស្រប និងអនុលោមទៅតាមច្បាប់របស់ខ្លួន។

មាត្រា ៤២

១-រដ្ឋភាគី ត្រូវពិចារណាលើការបង្កើតនីតិវិធី ឬស្ថាប័ន ទាំងនៅក្នុងរដ្ឋកំណើត ទាំងនៅក្នុងរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការដែលតាមរយៈនេះ អាចយកមកពិចារណាអំពីតម្រូវការ បំណងប្រាថ្នា និងកាតព្វកិច្ចពិសេសរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ និងត្រូវពិចារណាតាមការសមស្របអំពីលទ្ធភាពឱ្យពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ មានតំណាងដែលពួកគេជ្រើសរើសដោយសេរី នៅក្នុងស្ថាប័នទាំងនោះ។

២-រដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ត្រូវសម្រួលឱ្យមានការពិគ្រោះយោបល់ ឬការចូលរួមរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេនៅក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចពាក់ព័ន្ធនឹងអាយុជីវិតនិងការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលរបស់សហគមន៍មូលដ្ឋាន ស្របទៅតាមច្បាប់ជាតិរបស់រដ្ឋនោះ។

៣-ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ អាចទទួលបានសិទ្ធិនយោបាយ នៅក្នុងរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ប្រសិនបើរដ្ឋនោះ ផ្តល់ឱ្យពួកគេ នូវសិទ្ធិបែបនេះ ក្នុងការអនុវត្តអធិបតេយ្យភាពរបស់ខ្លួន។

មាត្រា ៤៣

១-ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ត្រូវទទួលបានការប្រព្រឹត្តដោយស្មើភាពគ្នាដូចប្រជាពលរដ្ឋរបស់រដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការដែរ ពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹង :

(ក) ការប្រើប្រាស់ស្ថាប័ន និងសេវាកម្មអប់រំ ដោយពួកគេត្រូវបំពេញទៅតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវនៃការចុះឈ្មោះ និងបទបញ្ញាដទៃទៀតរបស់ស្ថាប័ន និងសេវាកម្មដែលពាក់ព័ន្ធ។

(ខ) ការទទួលបានគោលការណ៍ណែនាំវិជ្ជាជីវៈនិងសេវាកម្មធ្វើកម្មសិក្សា

(គ) ការប្រើប្រាស់ស្ថាប័ន និងសំភារៈសំរាប់ការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ និងការបណ្តុះបណ្តាលឡើងវិញ។

(ឃ) ការទទួលបានលំនៅដ្ឋាន ដូចជា តាមរយៈកម្មវិធីលំនៅដ្ឋានសង្គម និងការការពារប្រឆាំងនឹងការកេងប្រវ័ញ្ច ដែលពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងការជួលផ្ទះ។

(ង) ការទទួលបានសេវាកម្មសង្គម និងសុខភាព នៅក្នុងករណីដែលពួកគេ អាចបំពេញបាន ទៅតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវ ដើម្បីចូលរួមក្នុងកម្មវិធីទាំងនោះបាន។

(ច) ការចូលរួមក្នុងសហគ្រាសស្វ័យគ្រប់គ្រង និងសហការ ដែលមិនត្រូវមានន័យថា ជាការផ្លាស់ប្តូរឋានៈនៃការធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍របស់ពួកគេទេ ហើយត្រូវនៅក្រោមវិធាន និងបទបញ្ញារបស់ស្ថាប័នដែលពាក់ព័ន្ធ។

(ឆ) ការទទួលបាន និងការចូលរួមក្នុងជីវភាពវប្បធម៌។

២-រដ្ឋភាគី ត្រូវលើកកម្ពស់លក្ខខណ្ឌ ដើម្បីធានាឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពនូវការប្រព្រឹត្តប្រកបដោយសមភាព ដើម្បីផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យពលករទេសន្តរប្រវេសន៍អាចទទួលបានសិទ្ធិ ដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី១ នៃមាត្រានេះ នៅពេលដែលលក្ខខណ្ឌនៃការស្នាក់នៅរបស់ពួកគេ បំពេញបានតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវសមស្រប ដូចដែលបានអនុញ្ញាតដោយរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ។

៣-រដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ មិនត្រូវរារាំងនិយោជករបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ បង្កើតទីកន្លែង លំនៅដ្ឋាន ឬសង្គម ឬវប្បធម៌ សម្រាប់ពួកគេឡើយ។ អនុលោមតាមមាត្រា៧០នៃអនុសញ្ញានេះ រដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការអាចបង្កើតទីកន្លែងទាំងនេះ ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមលក្ខខណ្ឌតម្រូវ ដែលអនុវត្តជាទូទៅ នៅក្នុងរដ្ឋនោះ អំពីការតំឡើងទីកន្លែងទាំងនេះ។

មាត្រា ៤៤

១-ដោយទទួលស្គាល់ថា គ្រួសារគឺជាកោសិកាគ្រឹះ និងពីធម្មជាតិរបស់សង្គម ហើយមានសិទ្ធិទទួលបានការការពារពីសង្គមនិងរដ្ឋ រដ្ឋភាគី ត្រូវចាត់វិធានការសមស្រប ដើម្បីធានាឱ្យមានការការពារឯកភាពរបស់គ្រួសារពលករទេសន្តរប្រវេសន៍។

២-រដ្ឋភាគីត្រូវចាត់វិធានការដែលខ្លួនយល់ថាសមស្រប និងស្ថិតក្រោមសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ដើម្បីសម្របសម្រួលឱ្យមានការជួបជុំគ្នាឡើងវិញរវាងពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសហព័ទ្ធរបស់ពួកគេ ឬជនដែលមានទំនាក់ទំនងសមមូលទៅនឹងចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍ ស្របតាមច្បាប់ជាធរមាន ព្រមទាំងជាមួយកូនៗជាអនីតិជន មិនទាន់រៀបការ ដែលស្ថិតនៅក្រោមបន្ទុករបស់ពួកគេ។

៣-ផ្អែកទៅតាមគោលការណ៍មនុស្សធម៌ រដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ត្រូវពិចារណាដោយពេញចិត្ត ផ្តល់ការប្រព្រឹត្តស្មើគ្នា ដល់សមាជិកគ្រួសារដទៃទៀតរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដូចមានចែងនៅក្នុងកថាខណ្ឌទី២ នៃមាត្រានេះ។

មាត្រា ៤៥

១-នៅក្នុងរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ សមាជិកគ្រួសាររបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ត្រូវទទួលបានការប្រព្រឹត្តលើប្រកបដោយសមភាព ដូចគ្នានឹងប្រជាពលរដ្ឋក្នុងរដ្ឋនោះដែរ ពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹង :

(ក) ការប្រើប្រាស់ស្ថាប័ន និងសេវាកម្មអប់រំ ដោយពួកគេត្រូវបំពេញទៅតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវនៃការចុះឈ្មោះ និងបទបញ្ញាដទៃទៀតរបស់ស្ថាប័ននិងសេវាកម្មដែលពាក់ព័ន្ធ។

(ខ) ការទទួលបានគោលការណ៍ណែនាំវិជ្ជាជីវៈ និងការប្រើប្រាស់ស្ថាប័ននិងសេវាកម្មបណ្តុះបណ្តាល នៅក្នុងករណីដែលពួក គេអាចបំពេញបានទៅតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់ការចូលរួម។

(គ) ការទទួលបានសេវាកម្មសង្គម និងសុខភាពនៅក្នុងករណីដែលពួកគេអាចបំពេញបានទៅតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវ ដើម្បីចូលរួមក្នុងកម្មវិធីទាំងនោះបាន។

(ឃ) ការទទួលបាន និងការចូលរួមក្នុងជីវភាពវប្បធម៌ ។

២-រដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ត្រូវដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយតាមការសមស្រប ដោយសហការជាមួយនឹងរដ្ឋកំណើតរបស់ពួកគេ សំដៅឱ្យមានការសម្របសម្រួលដល់ការធ្វើសមាហរណកម្មកូនរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ទៅក្នុងប្រព័ន្ធសាលារៀននៅមូលដ្ឋាន ជាពិសេស ពាក់ព័ន្ធនឹងការបង្រៀនពួកគេដោយប្រើប្រាស់ភាសាក្នុងស្រុក ។

៣-រដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ត្រូវខិតខំជួយសម្រួលដល់ការបង្រៀនកូនរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ពីភាសាកំណើត និងវប្បធម៌របស់ពួកគេ ហើយក្នុងករណីនេះ រដ្ឋកំណើតត្រូវសហការ នៅពេលណាសមស្រប ។

៤-រដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ អាចរៀបចំឱ្យមានកម្មវិធីអប់រំពិសេស ដោយប្រើភាសាកំណើតរបស់កូនពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដោយសហការជាមួយនឹងរដ្ឋកំណើត ប្រសិនបើចាំបាច់ ។

មាត្រា ៤៦

អាស្រ័យទៅតាមច្បាប់ជាធរមានរបស់រដ្ឋពាក់ព័ន្ធ ព្រមទាំងកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិដែលពាក់ព័ន្ធ និងកាតព្វកិច្ចរបស់រដ្ឋពាក់ព័ន្ធ ដែលកើតចេញពីការចូលរួមរបស់រដ្ឋទាំងនោះនៅក្នុងសហព័ន្ធគយ ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ត្រូវទទួលបានការលើកលែងពន្ធ និងអាករនាំចូល និងនាំចេញ ពាក់ព័ន្ធនឹងទ្រព្យសម្បត្តិផ្ទាល់ខ្លួន និងរបស់គ្រួសារ ក៏ដូចជាសម្ភារៈចាំបាច់ ដើម្បីឱ្យពួកគេអាចចូលរួមក្នុងសកម្មភាពបានកម្រៃដែលពួកគេបានទទួលការអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើ នៅក្នុងរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ៖

(ក) បន្ទាប់ពីពួកគេចាកចេញពីរដ្ឋកំណើត ឬរដ្ឋដែលពួកគេមានទីលំនៅអចិន្ត្រៃយ៍ ។

(ខ) បន្ទាប់ពីទទួលបានការអនុញ្ញាតជាបឋមឱ្យចូលក្នុងរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ។

(គ) បន្ទាប់ពីពួកគេចាកចេញចុងក្រោយពីរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ។

(ឃ) បន្ទាប់ពីពួកគេត្រលប់មកជាចុងក្រោយ ដល់រដ្ឋកំណើត ឬរដ្ឋដែលពួកគេមានទីលំនៅអចិន្ត្រៃយ៍ ។

មាត្រា ៤៧

ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ត្រូវមានសិទ្ធិផ្ទេរចំណូល និងប្រាក់សន្សំរបស់ពួកគេ ជាពិសេស ប្រាក់ដែលចាំបាច់សម្រាប់ទ្រទ្រង់ជីវភាពគ្រួសាររបស់ពួកគេ ចេញពីរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ទៅកាន់រដ្ឋកំណើត ឬរដ្ឋដទៃទៀត។ ការផ្ទេរប្រាក់ទាំងនេះត្រូវធ្វើឡើង ស្របទៅតាមនីតិវិធីដែលត្រូវបានកំណត់ដោយច្បាប់ដែលនៅជាធរមានរបស់រដ្ឋពាក់ព័ន្ធ និងស្របទៅតាមកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិ ដែលនៅចូលជាធរមាន ។

២-រដ្ឋពាក់ព័ន្ធ ត្រូវចាត់វិធានការសមស្រប ដើម្បីសម្រួលដល់ការផ្ទេរប្រាក់ទាំងនេះ ។

មាត្រា ៤៨

១-ដោយមិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់កិច្ចព្រមព្រៀងដែលនៅជាធរមាន អំពីការគិតពន្ធទ្វេដង លើបញ្ហាប្រាក់ចំណូល នៅក្នុងរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ :

(ក) មិនត្រូវជាប់កាតព្វកិច្ចបង់ពន្ធ អាករ ឬតម្លៃសេវានានា ដែលមានកម្រិតខ្ពស់ ឬធ្ងន់ធ្ងរជាងកម្រិតដែលអនុវត្តចំពោះប្រជាពលរដ្ឋរបស់រដ្ឋនោះ នៅក្នុងស្ថានភាពស្រដៀងគ្នានេះឡើយ ។

(ខ) ត្រូវមានសិទ្ធិទទួលបានការកាត់ ឬការលើកលែងពីការបង់ពន្ធគ្រប់បែបយ៉ាង និងចំពោះការអនុគ្រោះពន្ធនានា ដែលអនុវត្តចំពោះប្រជាពលរដ្ឋរបស់រដ្ឋនោះ នៅក្នុងស្ថានភាពស្រដៀងគ្នានេះឡើយ រួមទាំងការអនុគ្រោះពន្ធសម្រាប់សមាជិកគ្រួសារ ក្រោមបន្ទុករបស់ពួកគេផងដែរ ។

២-រដ្ឋភាគី ត្រូវខិតខំខ្នែងអនុម័តវិធានការសមស្រប ដើម្បីជៀសវាងពីការយកពន្ធទ្វេដងលើប្រាក់ចំណូល និងប្រាក់សន្សំរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ។

មាត្រា ៤៩

១-នៅក្នុងករណីដែលច្បាប់ជាតិ តម្រូវឱ្យមានលិខិតអនុញ្ញាតដោយឡែកសម្រាប់ការស្នាក់នៅ និងការបំពេញការងារ រដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការត្រូវផ្តល់ឱ្យពលករទេសន្តរប្រវេសន៍នូវលិខិតអនុញ្ញាតសម្រាប់ការស្នាក់នៅរយៈពេលយ៉ាងហោចណាស់ ក៏ស្មើនឹងរយៈពេលនៃលិខិតអនុញ្ញាតសម្រាប់ការចូលរួមក្នុងសកម្មភាពបានកម្រៃដែរ ។

២-ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យជ្រើសរើសការងាររកកម្រៃដោយសេរី នៅក្នុងរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ មិនត្រូវបានចាត់ទុកថាជាពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពមិនស្របច្បាប់ឬបាត់បង់ការអនុញ្ញាតឱ្យស្នាក់នៅ ដោយគ្រាន់តែសំអាងលើការបញ្ចប់សកម្មភាពរកកម្រៃរបស់ពួកគេ មុនពេលផុតកំណត់នៃលិខិតអនុញ្ញាតការងារ ឬលិខិតអនុញ្ញាតស្រដៀងៗគ្នានេះរបស់ពួកគេឡើយ ។

៣-ដើម្បីផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលត្រូវបានលើកឡើងនៅក្នុងកថាខណ្ឌទី២ នៃមាត្រានេះ មានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីស្វែងរកសកម្មភាពបានកម្រៃដទៃទៀតធ្វើ លិខិតអនុញ្ញាតឱ្យស្នាក់នៅ មិនគួរត្រូវបានដកហូតឡើយ យ៉ាងហោចណាស់សម្រាប់រយៈពេលមួយ ដែលពួកគេអាចមានសិទ្ធិទទួលបានប្រយោជន៍ពីការគ្មានការងារធ្វើ ។

មាត្រា ៥០

១-នៅក្នុងករណីពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ទទួលមរណភាព ឬមានការរំលាយចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍ រដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ត្រូវពិចារណាដោយពេញចិត្ត ក្នុងការផ្តល់លិខិតអនុញ្ញាតឱ្យស្នាក់នៅ ដល់សមាជិកគ្រួសាររបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍រូបនោះ ដែលកំពុងរស់នៅក្នុងរដ្ឋនោះ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃការរស់នៅជួបជុំគ្រួសារ ។ រដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ត្រូវពិចារណាលើថិរវេលា ដែលពួកគេបានស្នាក់នៅក្នុងរដ្ឋនោះកន្លងមក ។

២-សមាជិកគ្រួសារដែលមិនបានទទួលលិខិតអនុញ្ញាតបែបនេះ ត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យមានពេលវេលាសមស្រប ដើម្បីឱ្យពួកគេអាចដោះស្រាយបញ្ហាដែលនៅសេសសល់នៅក្នុងរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការមុនពេលពួកគេចាកចេញពីរដ្ឋនោះ ។

៣-បទប្បញ្ញត្តិនៅក្នុងកថាខណ្ឌទី១ និងទី២ នៃមាត្រានេះ មិនអាចត្រូវបានបកស្រាយថាមានផលប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមាន ដល់សិទ្ធិរស់នៅ និងសិទ្ធិធ្វើការនោះឡើយ បើពុំដូច្នេះទេ ត្រូវផ្តល់ដល់សមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ដោយច្បាប់របស់រដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ឬដោយអនុសញ្ញាទ្វេភាគី និងពហុភាគី ដែលនៅជាធរមានចំពោះរដ្ឋនោះ ។

មាត្រា ៥១

ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ដែលមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យជ្រើសរើសសកម្មភាពបានកម្រៃដោយសេរី នៅក្នុងរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ មិនត្រូវបានចាត់ទុកថាជាពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពមិនស្របច្បាប់ឡើយ ហើយពួកគេក៏មិនត្រូវបាត់បង់ការអនុញ្ញាតឱ្យស្នាក់នៅ ដោយគ្រាន់តែការបញ្ចប់សកម្មភាពបានកម្រៃរបស់ពួកគេ មុនការផុតកំណត់នៃលិខិត

អនុញ្ញាតការងាររបស់ពួកគេនោះឡើយ លើកលែងតែការអនុញ្ញាតឱ្យស្នាក់នៅនេះ ត្រូវពឹងផ្អែកយ៉ាងពិតប្រាកដទៅលើសកម្មភាពបានកម្រៃជាក់លាក់ដែលពួកគេត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យបំពេញ។ ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ទាំងនេះត្រូវមានសិទ្ធិស្វែងរកការងារផ្សេងទៀត ការចូលរួមក្នុងកម្មវិធីសាធារណការ និងការបណ្តុះបណ្តាលឡើងវិញ នៅក្នុងរយៈពេលដែលនៅសល់ ទៅតាមលិខិតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការរបស់ពួកគេ អាស្រ័យទៅតាមលក្ខខណ្ឌ និងដែនកំណត់ ដូចមានចែងនៅក្នុងលិខិតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការនោះ។

មាត្រា ៥២

១-ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ត្រូវមានសិទ្ធិជ្រើសរើសសកម្មភាពបានកម្រៃដោយសេរី នៅក្នុងរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ប៉ុន្តែត្រូវស្ថិតនៅក្រោមលក្ខខណ្ឌ ឬការដាក់កំហិតដូចខាងក្រោម។

២-សម្រាប់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ណាក៏ដោយ រដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ អាច :

(ក) ដាក់កំហិតលើប្រភេទកំណត់មួយចំនួននៃការងារ មុខងារ សេវាកម្ម ឬសកម្មភាពនានា ដែលការដាក់កំហិតនេះ គឺជាការចាំបាច់ ជាប្រយោជន៍របស់រដ្ឋនោះ និងដែលត្រូវបានចែងនៅក្នុងច្បាប់ជាតិ។

(ខ) ដាក់កំហិតលើការជ្រើសរើសសកម្មភាពបានកម្រៃដោយសេរី ដោយអនុលោមទៅតាមច្បាប់របស់ខ្លួន ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការទទួលស្គាល់លក្ខណៈសម្បត្តិការងារ ដែលទទួលបានពីខាងក្រៅដែនដីរបស់ខ្លួន។ ប៉ុន្តែ រដ្ឋភាគីដែលពាក់ព័ន្ធត្រូវខិតខំខ្នែងផ្តល់ការទទួលស្គាល់ដល់លក្ខណៈសម្បត្តិបែបនេះ។

៣-សម្រាប់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលលិខិតអនុញ្ញាតការងាររបស់ពួកគេ មានកំរិតរយៈពេល រដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ អាច :

(ក) ដាក់សិទ្ធិជ្រើសរើសសកម្មភាពបានកម្រៃដោយសេរីរបស់ពួកគេ ឱ្យស្ថិតក្រោមលក្ខខណ្ឌដែលពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ បានរស់នៅដោយស្របច្បាប់នៅក្នុងដែនដីរបស់ខ្លួនដើម្បីបំពេញសកម្មភាពបានកម្រៃក្នុងរយៈពេលមួយមានកំណត់នៅក្នុងច្បាប់ជាតិដែលមិនគួរលើសពីរយៈពេល២ឆ្នាំឡើយ។

(ខ) ដាក់កំរិតឱ្យពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ក្នុងសកម្មភាពបានកម្រៃ ដោយអនុលោមទៅតាមគោលនយោបាយ ដែលផ្តល់អាទិភាពដល់ប្រជាពលរដ្ឋរបស់ខ្លួន ឬដល់បុគ្គលដែលមានឋានៈប្រហាក់ប្រហែលនឹងប្រជាពលរដ្ឋទាំងនោះ សម្រាប់គោលបំណងអាស្រ័យទៅតាមច្បាប់ ឬកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី ឬពហុភាគី។ ការដាក់កំរិតបែបនេះ ត្រូវឈប់អនុវត្តចំពោះពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលបានស្នាក់នៅដោយស្របច្បាប់ នៅក្នុងដែនដីរបស់រដ្ឋនេះ ដើម្បីបំពេញសកម្មភាពបានកម្រៃ ក្នុងរយៈពេលមួយ ដែលត្រូវបានកំណត់ដោយច្បាប់ជាតិ ដែលមិនគួរលើសពីរយៈពេល ៥ឆ្នាំ។

៤-រដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ត្រូវកំណត់ពីលក្ខខណ្ឌដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ដែលត្រូវបានទទួលឱ្យធ្វើការ អាចចូលរួមបំពេញការងារដោយខ្លួនឯងបាន។ ត្រូវមានការពិចារណាពីរយៈពេលស្នាក់នៅស្របច្បាប់របស់ពលកររូបនេះ នៅក្នុងរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ។

មាត្រា ៥៣

១-សមាជិកគ្រួសារពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលមានលិខិតអនុញ្ញាតឱ្យស្នាក់នៅ ឬលិខិតអនុញ្ញាតឱ្យចូលដោយគ្មានកំណត់ពេលវេលា ឬក៏លិខិតអនុញ្ញាតដែលអាចបន្តបានដោយស្វ័យប្រវត្តិ ត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យជ្រើសរើសសកម្មភាពបានកម្រៃរបស់ខ្លួនដោយសេរី ក្រោមលក្ខខណ្ឌដូចគ្នានឹងលក្ខខណ្ឌដែលត្រូវបានអនុវត្តចំពោះពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលអនុលោមតាមមាត្រា៥២ នៃអនុសញ្ញានេះ។

២-ពាក់ព័ន្ធនឹងសមាជិកគ្រួសារពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យជ្រើសរើសសកម្មភាពបានកម្រៃរបស់ខ្លួនដោយសេរី រដ្ឋភាគីត្រូវពិចារណាដោយពេញចិត្ត ផ្តល់ឱ្យពួកគេនូវអាទិភាព ក្នុងការទទួលបានការអនុញ្ញាតឱ្យចូលរួម នៅក្នុងសកម្មភាពបានកម្រៃ ជាងពលករដទៃទៀតដែលស្នើសុំការអនុញ្ញាតពីរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ អាស្រ័យទៅតាមកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី និងពហុភាគី ដែលនៅជាធរមាន។

មាត្រា ៥៤

១-ដោយមិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ប្រការនានានៃលិខិតអនុញ្ញាតឱ្យស្នាក់នៅ ឬលិខិតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការ និងសិទ្ធិនានាដូចមានចែងនៅក្នុងមាត្រា២៥ និង២៧នៃអនុសញ្ញានេះ ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ត្រូវទទួលបានការប្រព្រឹត្តលើដោយសមភាព ដូចគ្នានឹងប្រជាពលរដ្ឋនៃរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការដែរពាក់ព័ន្ធនឹង ៖

(ក) ការការពារប្រឆាំងនឹងការបណ្តេញចេញ។

(ខ) អត្ថប្រយោជន៍ពីភាពគ្មានការងារធ្វើ។

(គ) ចូលរួមក្នុងកម្មវិធីសាធារណការ ដែលមានបំណងប្រយុទ្ធនឹងភាពគ្មានការងារធ្វើ។

(ឃ) ការទទួលបានការងារតាមជម្រើសផ្សេង នៅក្នុងករណីដែលពួកគេ បាត់បង់ការងារ ឬត្រូវបានបញ្ឈប់ពីសកម្មភាពបានកម្រៃផ្សេងទៀតដោយអនុលោមទៅតាមមាត្រា៥២ នៃអនុសញ្ញានេះ។

២-ប្រសិនបើពលករទេសន្តរប្រវេសន៍អះអាងថា ប្រការនានានៃកិច្ចសន្យាការងាររបស់ពួកគេត្រូវបានបំពានដោយនិយោជករបស់ពួកគេ ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍រូបនេះ ត្រូវមានសិទ្ធិប្តឹងទៅអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចរបស់រដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ទៅតាមលក្ខខណ្ឌ ដែលមានចែងនៅក្នុងកថាខណ្ឌទី១ មាត្រា១៨ នៃអនុសញ្ញានេះ។

មាត្រា ៥៥

ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលត្រូវបានផ្តល់ការអនុញ្ញាតឱ្យចូលរួមនៅក្នុងសកម្មភាពបានកម្រៃ អាស្រ័យទៅតាមលក្ខខណ្ឌដែលភ្ជាប់ជាមួយនឹងការអនុញ្ញាតនេះ ត្រូវមានសិទ្ធិទទួលបានការប្រព្រឹត្តលើដោយសមភាព ដូចគ្នានឹងប្រជាពលរដ្ឋនៃរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការដែរ នៅពេលដែលពួកគេបំពេញសកម្មភាពបានកម្រៃនេះ ។

មាត្រា ៥៦

១-ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ដែលត្រូវបានលើកឡើងនៅក្នុងផ្នែកនេះនៃអនុសញ្ញានេះ អាចមិនត្រូវបានគេបណ្តេញចេញពីរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការឡើយ លើកលែងតែមានមូលហេតុដូចបានកំណត់នៅក្នុងច្បាប់ជាតិរបស់រដ្ឋនោះ ហើយពួកគេត្រូវទទួលបានការការពារ ដូចមានចែងនៅក្នុងផ្នែកទី ៣ ។

២-ការបណ្តេញចេញ មិនត្រូវបានប្រើប្រាស់ សម្រាប់ជាគោលបំណងនៃការដកហូតសិទ្ធិដែលកើតចេញពីលិខិតអនុញ្ញាតឱ្យស្នាក់នៅ និងលិខិតអនុញ្ញាតការងាររបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ឬសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេណាម្នាក់ឡើយ ។

៣-នៅពេលពិចារណាថា តើត្រូវបណ្តេញពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ឬសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេណាម្នាក់ចេញ គួរមានការពិចារណាលើកត្តាមនុស្សធម៌ និងរយៈពេលដែលសាមីជននោះ បានស្នាក់នៅរួចទៅហើយ នៅក្នុងរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ។

ផ្នែកទី៥:
បទប្បញ្ញត្តិដែលអាចអនុវត្តចំពោះប្រភេទដោយឡែកមួយចំនួន នៃពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ

មាត្រា ៥៧

ប្រភេទដោយឡែកមួយចំនួននៃពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ដូចបានបញ្ជាក់នៅក្នុងផ្នែកនេះ នៃអនុសញ្ញា ដែលមានឯកសារត្រឹមត្រូវ ឬដែលស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពស្របច្បាប់ ត្រូវទទួលបានសិទ្ធិដូចមានចែងនៅក្នុងផ្នែកទី៣ និងសិទ្ធិ ដូចមានចែងនៅក្នុងផ្នែកទី៤ លើកលែងតែមានការកែសម្រួលមួយចំនួនដូចខាងក្រោម ។

មាត្រា ៥៨

១-ពលករតាមព្រំដែន ដូចបានកំណត់និយមន័យនៅក្នុងកថាខណ្ឌទី២ (ក) មាត្រា២នៃអនុសញ្ញានេះ ត្រូវទទួលបានសិទ្ធិដូចមានចែងនៅក្នុងផ្នែកទី៤ ដែលអាចយកមកអនុវត្តបានចំពោះពួកគេ ដោយសារវត្តមាន និងការងាររបស់ពួកគេ នៅក្នុងដែនដីនៃរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ដោយធ្វើការយកចិត្តទុកដាក់ថា ពួកគេពុំមានទីលំនៅអចិន្ត្រៃយ៍នៅក្នុងរដ្ឋនោះទេ ។

២-រដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការត្រូវពិចារណាដោយពេញចិត្ត ផ្តល់ឱ្យពលករតាមព្រំដែននូវសិទ្ធិដើម្បីជ្រើសរើសសកម្មភាព បានកម្រៃរបស់ពួកគេដោយសេរី ក្រោយរយៈពេលកំណត់ណាមួយ ។ ការផ្តល់សិទ្ធិនេះ មិនត្រូវប៉ះពាល់ដល់ឋានៈជាពលករតាមព្រំដែនរបស់ពួកគេឡើយ ។

មាត្រា ៥៩

១-ពលករតាមរដូវ ដូចបានកំណត់និយមន័យនៅក្នុងកថាខណ្ឌទី២(ខ) មាត្រា២ នៃអនុសញ្ញានេះ ត្រូវទទួលបានសិទ្ធិ ដូចមានចែងនៅក្នុងផ្នែកទី៤ ដែលអាចយកមកអនុវត្តចំពោះពួកគេបាន ដោយសារតែវត្តមាន និងការងាររបស់ពួកគេ នៅក្នុងដែនដីនៃរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ហើយដែលស្របនឹងឋានៈជាពលករតាមរដូវរបស់ពួកគេនៅក្នុងរដ្ឋនោះ ដោយធ្វើការយកចិត្តទុកដាក់ថា ពួកគេមានវត្តមាននៅក្នុងរដ្ឋនោះ សំរាប់តែរយៈពេលមួយផ្នែកណាមួយនៃឆ្នាំតែប៉ុណ្ណោះ។

២-អាស្រ័យទៅតាមកថាខណ្ឌទី១នៃមាត្រានេះ រដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការត្រូវពិចារណាផ្តល់ឱ្យពលករតាមរដូវ ដែលត្រូវបានជួលឱ្យធ្វើការនៅក្នុងដែនដីរបស់ខ្លួន សំរាប់រយៈពេលមួយជាក់លាក់ នូវលទ្ធភាពចាប់យកសកម្មភាពបានកម្រៃផ្សេងទៀត និងផ្តល់អាទិភាពឱ្យពួកគេជាងពលករដទៃទៀត ដែលសុំការអនុញ្ញាតចូលមកបំពេញការងារនៅក្នុងរដ្ឋនោះ អាស្រ័យទៅតាមកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី និងពហុភាគី ដែលនៅជាធរមាន។

មាត្រា ៦០

ពលករត្រាច់ចរ ដូចបានកំណត់និយមន័យនៅក្នុងកថាខណ្ឌទី២(ង) មាត្រា២ នៃអនុសញ្ញានេះ ត្រូវទទួលបានសិទ្ធិ ដូចមានចែងនៅក្នុងផ្នែកទី៤ ដែលអាចផ្តល់ដល់ពួកគេបាន ដោយសារតែវត្តមាន និងការងាររបស់ពួកគេនៅក្នុងដែនដីនៃរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ហើយដែលស្របនឹងឋានៈជាពលករត្រាច់ចររបស់ពួកគេនៅក្នុងរដ្ឋនោះ។

មាត្រា ៦១

១-ពលករធ្វើការតាមគម្រោង ដូចបានកំណត់និយមន័យនៅក្នុងកថាខណ្ឌទី២(ច) មាត្រា២ នៃអនុសញ្ញានេះ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ត្រូវទទួលបានសិទ្ធិដូចមានចែងនៅក្នុងផ្នែកទី៤ លើកលែងតែបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា៤៣ កថាខណ្ឌទី១(ខ) និង(គ) មាត្រា៤៣ កថាខណ្ឌទី១(ឃ) ដោយសារតែមាត្រានេះពាក់ព័ន្ធនឹងកម្មវិធីលំនៅដ្ឋានសង្គម មាត្រា៤៥ កថាខណ្ឌទី១(ខ) និងមាត្រា៥២ ដល់មាត្រា៥៥។

២-ប្រសិនបើពលករធ្វើការតាមគម្រោងម្នាក់អះអាងថា ប្រការនានានៃកិច្ចសន្យាការងាររបស់ខ្លួន ត្រូវបានបំពានដោយនិយោជករបស់ខ្លួន ពលកររូបនោះ ត្រូវមានសិទ្ធិប្តឹងទៅអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចរបស់រដ្ឋដែលមានយុត្តាធិការលើនិយោជករូបនោះ ទៅតាមលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា១៨ កថាខណ្ឌទី១ នៃអនុសញ្ញានេះ។

៣-អាស្រ័យទៅតាមកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី ឬពហុភាគីដែលកំពុងចូលជាធរមាន រដ្ឋភាគីដែលពាក់ព័ន្ធត្រូវខិតខំខ្នែងផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យពលករធ្វើការតាមគម្រោង បន្តទទួលបានការការពារគ្រប់គ្រាន់ ពីប្រព័ន្ធសន្តិសុខសង្គមរបស់រដ្ឋកំណើត ឬរដ្ឋដែលពួកគេមានទីលំនៅអចិន្ត្រៃយ៍ នៅកំឡុងពេលដែលពួកគេកំពុងចូលរួមនៅក្នុងគម្រោង។ រដ្ឋភាគីដែលពាក់ព័ន្ធ ត្រូវចាត់វិធានការសមស្រប ក្នុងគោលដៅបញ្ចៀសមិនឱ្យមានការបដិសេធនូវសិទ្ធិណាមួយ ឬការបង់ថ្លៃពីរដងដល់ប្រព័ន្ធសន្តិសុខសង្គម។

៤-ដោយមិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់បទប្បញ្ញត្តិមាត្រា៤៧ នៃអនុសញ្ញានេះ និងដល់កិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី ឬពហុភាគីដែលពាក់ព័ន្ធ រដ្ឋភាគី ត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យពលករធ្វើការតាមគម្រោង បង់ថ្លៃដល់ប្រព័ន្ធសន្តិសុខសង្គមពីប្រាក់ចំណូលរបស់ពួកគេនៅក្នុងរដ្ឋកំណើតឬរដ្ឋដែលពួកគេមានទីលំនៅអចិន្ត្រៃយ៍។

មាត្រា ៦២

១-ពលករតាមការងារជាក់លាក់ ដូចបានកំណត់និយមន័យនៅក្នុងកថាខណ្ឌទី២(ឆ) មាត្រា២ នៃអនុសញ្ញានេះ ត្រូវទទួលបានសិទ្ធិ ដូចមានចែងនៅក្នុងផ្នែកទី៤ លើកលែងតែបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា៤៣ កថាខណ្ឌ១(ខ) និង(គ) មាត្រា៤៣ កថាខណ្ឌ១(ឃ) ដោយសារតែមាត្រានេះពាក់ព័ន្ធនឹងកម្មវិធីលំនៅដ្ឋានសង្គម មាត្រា៥២ និងមាត្រា៥៤ កថាខណ្ឌ១ (ឃ) ។

២-សមាជិកគ្រួសាររបស់ពលករតាមការងារជាក់លាក់ ត្រូវទទួលបានសិទ្ធិនានាពាក់ព័ន្ធនឹងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដូចមានចែងនៅក្នុងផ្នែកទី៤នៃអនុសញ្ញានេះ លើកលែងតែបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា៥៣ ចេញ ។

មាត្រា ៦៣

១-ពលករស្វ័យបម្រើការងារ ដូចបានកំណត់និយមន័យនៅក្នុងកថាខណ្ឌទី២(ជ) មាត្រា២នៃអនុសញ្ញានេះ ត្រូវទទួលបានសិទ្ធិដូចមានចែងនៅក្នុងផ្នែកទី៤ លើកលែងតែសិទ្ធិទាំងឡាយណា ដែលអនុវត្តដាច់មុខចំពោះតែពលករដែលមានកិច្ចសន្យាការងារ ។

២-ដោយមិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់មាត្រា៥២ និង៧៩ នៃអនុសញ្ញានេះ ការបញ្ឈប់សកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចរបស់ពលករស្វ័យបម្រើការងារ មិនត្រូវមានន័យថាជា ការដកហូតលិខិតអនុញ្ញាតឱ្យស្នាក់នៅ ឬចូលរួមនៅក្នុងសកម្មភាពបានកម្រៃ នៅក្នុងរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការពីពួកគេ ឬពីសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេឡើយ លើកលែងតែក្នុងករណីដែលលិខិតអនុញ្ញាតឱ្យស្នាក់នៅនេះ ត្រូវអាស្រ័យទាំងស្រុងទៅលើសកម្មភាពបានកម្រៃជាក់លាក់ ដែលពួកគេ ត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើនោះ ។

ផ្នែកទី៦:
ការលើកកម្ពស់លក្ខខណ្ឌសមស្រប សមធម៌ មនុស្សធម៌ និងស្របច្បាប់ ពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍អន្តរជាតិរបស់ពលករ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ

មាត្រា ៦៤

១-ដោយមិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់មាត្រា៧៩ នៃអនុសញ្ញានេះ រដ្ឋភាគីដែលពាក់ព័ន្ធ ត្រូវពិគ្រោះយោបល់និងសហការគ្នា តាមការសមស្រប ដើម្បីលើកកម្ពស់លក្ខខណ្ឌសមស្រប សមធម៌ និងមនុស្សធម៌ ពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍អន្តរជាតិ របស់ពលករ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ។

២-ពាក់ព័ន្ធនឹងចំណុចនេះ ត្រូវមានការពិចារណាត្រឹមត្រូវ មិនត្រឹមតែលើតម្រូវការ និងធនធានកម្លាំងពលកម្មប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងលើតម្រូវការផ្នែកសង្គមកិច្ច សេដ្ឋកិច្ច វប្បធម៌ និងតម្រូវការផ្សេងទៀតរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេដែលពាក់ព័ន្ធ ក៏ដូចជាអំពីផលវិបាកនៃការធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍បែបនេះ មកលើសហគមន៍ដែលពាក់ព័ន្ធនានា។

មាត្រា ៦៥

១-រដ្ឋភាគីត្រូវរក្សាសេវាសមស្រប ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហានានា ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍អន្តរជាតិរបស់ពលករ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ។ មុខងាររបស់រដ្ឋទាំងនេះ រួមមាន :

(ក) ការបង្កើតនិងការអនុវត្តគោលនយោបាយពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍បែបនេះ។

(ខ) ការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មាន ការពិគ្រោះយោបល់ និងការសហការជាមួយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចរបស់រដ្ឋភាគីដទៃទៀត ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍បែបនេះ។

(គ) ការផ្តល់ព័ត៌មានសមស្រប ជាពិសេស ដល់និយោជក កម្មករនិយោជិត និងស្ថាប័នរបស់ពួកគេ អំពីគោលនយោបាយ ច្បាប់ និងបទបញ្ញាពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍និងការងារអំពីកិច្ចព្រមព្រៀង ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងជាមួយរដ្ឋភាគីផ្សេងទៀត ពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍ និងអំពីបញ្ហាពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត។

(ឃ) ការផ្តល់ព័ត៌មាន និងការជួយឧបត្ថម្ភសមស្រប ដល់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុញ្ញាត និងបែបបទចាំបាច់ និងការរៀបចំសម្រាប់ការចេញដំណើរ ការធ្វើដំណើរ ការមកដល់ ការស្នាក់នៅ សកម្មភាពបានកម្រៃ ការចាកចេញវិញ និងការវិលត្រលប់ ព្រមទាំងអំពីលក្ខខណ្ឌការងារ និងជីវិត នៅក្នុងរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ និងអំពីទំនៀមទម្លាប់ រូបិយប័ណ្ណ ពន្ធ និងច្បាប់និងបទបញ្ញាដែលពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត។

២-រដ្ឋភាគីត្រូវសម្រួលតាមការសមស្រប ដល់ការផ្តល់សេវាកុងស៊ុល និងសេវាដទៃទៀតឱ្យបានសមរម្យ ដែលចាំបាច់ដើម្បីបំពេញតម្រូវការផ្នែកសង្គមកិច្ច វប្បធម៌ និងតម្រូវការដទៃទៀតរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ។

មាត្រា ៦៦

១-អាស្រ័យទៅតាមកថាខណ្ឌទី២ នៃមាត្រានេះ សិទ្ធិធ្វើប្រតិបត្តិការពាក់ព័ន្ធនឹងការជ្រើសរើសពលករឱ្យទៅបំពេញការងារ នៅក្នុងរដ្ឋមួយទៀតត្រូវដាក់កំហិតត្រឹម :

(ក) សេវាសាធារណៈ ឬស្ថាប័នរបស់រដ្ឋដែលមានប្រតិបត្តិការបែបនេះ។

(ខ) សេវាសាធារណៈ ឬស្ថាប័នរបស់រដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ដោយផ្អែកលើកិច្ចព្រមព្រៀងរវាងរដ្ឋដែលពាក់ព័ន្ធ។

(គ) ស្ថាប័ន ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងតាមស្មារតីនៃកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី ឬពហុភាគី។

២-អាស្រ័យទៅតាមការអនុញ្ញាត ការឯកភាព និងការត្រួតពិនិត្យដោយអាជ្ញាធរសាធារណៈរបស់រដ្ឋភាគីដែលពាក់ព័ន្ធ ដូចដែលត្រូវបានកំណត់នៅក្នុងច្បាប់ និងការអនុវត្តរបស់រដ្ឋ ទីភ្នាក់ងារ និយោជក ឬបុគ្គលទាំងឡាយណាដែលធ្វើការងារ ក្នុងនាមតំណាងឱ្យពួកគេ អាចត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើប្រតិបត្តិការខាងលើ។

មាត្រា ៦៧

១-រដ្ឋភាគីដែលពាក់ព័ន្ធត្រូវសហការគ្នាតាមការសមស្រប ក្នុងការអនុម័តវិធានការនានាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការវិលត្រលប់មកវិញជាបន្តបន្ទាប់របស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេមកកាន់រដ្ឋកំណើតនៅពេលដែលពួកគេ សម្រេចចិត្តថា នឹងវិលត្រលប់មកវិញ ឬនៅពេលដែលលិខិតអនុញ្ញាតឱ្យស្នាក់នៅ ឬបំពេញការងាររបស់ពួកគេ ត្រូវផុតកាលកំណត់ ឬនៅពេលដែលពួកគេស្ថិតក្នុងស្ថានភាពមិនស្របច្បាប់ នៅក្នុងរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ។

២-ពាក់ព័ន្ធនឹងពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ដែលស្ថិតក្នុងស្ថានភាពស្របច្បាប់ រដ្ឋភាគីដែលពាក់ព័ន្ធ ត្រូវសហការគ្នាឱ្យបានសមស្របតាមការសមស្រប ដោយផ្អែកលើលក្ខខណ្ឌដែលបានព្រមព្រៀងគ្នាដោយរដ្ឋទាំងនោះ ដើម្បីលើកកម្ពស់លក្ខខណ្ឌសេដ្ឋកិច្ចឱ្យបានសមរម្យ សម្រាប់ការតាំងទីលំនៅជាថ្មីរបស់ពួកគេ និងដើម្បីសម្រួលដល់ការធ្វើសមាហរណកម្មជាថ្មីឱ្យបានរឹងមាំខាងផ្នែកសង្គមកិច្ច និងវប្បធម៌ នៅក្នុងរដ្ឋកំណើតរបស់ពួកគេ ។

មាត្រា ៦៨

១-រដ្ឋភាគី រាប់បញ្ចូលទាំងរដ្ឋឆ្លងកាត់ផង ត្រូវសហការគ្នាដើម្បីបង្ការទប់ស្កាត់ និងលុបបំបាត់ចលនាខុសច្បាប់ ឬលួចលាក់ និងការជួលពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ក្នុងស្ថានភាពមិនស្របច្បាប់ ។ ដើម្បីគោលបំណងនេះ វិធានការដែលត្រូវអនុវត្តនៅ ក្នុងយុត្តាធិការរបស់រដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធនីមួយៗ ត្រូវរួមមាន :

(ក) វិធានការសមស្រប ប្រឆាំងនឹងការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានដែលធ្វើឱ្យមានការភ័ន្តច្រឡំ ពាក់ព័ន្ធនឹងនិរប្រវេសន្ត និងអន្តោប្រវេសន៍ ។

(ខ) វិធានការដើម្បីរកឱ្យឃើញ និងលុបបំបាត់ចលនាខុសច្បាប់ ឬដោយលួចលាក់នៃពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ និងដាក់ទោសទណ្ឌដ៏មានប្រសិទ្ធភាពដល់បុគ្គល ក្រុម ឬអង្គភាពដែលរៀបចំប្រតិបត្តិ ឬជួយដល់ការរៀបចំ ឬការប្រតិបត្តិចលនាបែបនេះ ។

(គ) វិធានការដើម្បីដាក់ទោសទណ្ឌដ៏មានប្រសិទ្ធភាពដល់បុគ្គល ក្រុម ឬអង្គភាពដែលប្រើប្រាស់អំពើហិង្សា ការគំរាមកំហែង ឬការបំភិតបំភ័យដល់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ដែលស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពមិនស្របច្បាប់ ។

២-រដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ ត្រូវចាត់វិធានការសមស្រប និងមានប្រសិទ្ធភាពគ្រប់បែបយ៉ាង ដើម្បីលុបបំបាត់ ការផ្ដល់ការងារដល់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ក្នុងស្ថានភាពមិនស្របច្បាប់ នៅក្នុងដែនដីរបស់ខ្លួន ដូចជាការដាក់ទោសទណ្ឌដល់និយោជករបស់ពលករទាំងនេះ តាមជាក់ស្ដែងជាដើម ។ សិទ្ធិរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ចំពោះនិយោជករបស់ពួកគេដែលកើតចេញពីការងារបែបនេះ មិនត្រូវរងផលប៉ះពាល់ ដោយសារវិធានការទាំងនេះឡើយ ។

មាត្រា ៦៩

១-នៅពេលមានពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេដែលស្ថិតក្នុងស្ថានភាពមិនស្របច្បាប់ នៅក្នុងដែនដីរបស់ខ្លួន រដ្ឋភាគីត្រូវចាត់វិធានការសមស្រប ដើម្បីធានាថា ស្ថានភាពបែបនេះនឹងមិនបន្តមានទៀត ។

២-នៅពេលដែលរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ ពិចារណាពីលទ្ធភាពនៃការធ្វើឱ្យស្របច្បាប់ដល់ស្ថានភាពរបស់បុគ្គលខាងលើ ដោយអនុលោមទៅតាមច្បាប់ជាតិ និងកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី ឬពហុភាគីដែលនៅជាធរមាន រដ្ឋនោះត្រូវពិចារណាឱ្យបានសមស្រប ពីកាលៈទេសៈនៃការចូលរបស់បុគ្គលទាំងនោះរយៈពេលនៃការស្នាក់នៅរបស់ពួកគេ នៅក្នុងរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការ និងកត្តាដែលពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត ជាពិសេស កត្តានានាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងស្ថានភាពគ្រួសាររបស់ពួកគេ ។

មាត្រា ៧០

រដ្ឋភាគី ត្រូវចាត់វិធានការ មិនទាបជាងវិធានការដែលអនុវត្តចំពោះប្រជាពលរដ្ឋរបស់ខ្លួនឡើយ ដើម្បីធានាថាលក្ខខណ្ឌការងារ និងជីវភាពរស់នៅរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ដែលស្ថិតក្នុងស្ថានភាពស្របច្បាប់ ត្រូវរក្សាទៅតាមស្តង់ដានៃភាពស័ក្តិសមសុវត្ថិភាព សុខភាព និងគោលការណ៍នៃសេចក្តីថ្លៃថ្នូររបស់មនុស្ស ។

មាត្រា ៧១

១-នៅពេលចាំបាច់ រដ្ឋភាគីត្រូវសម្រួលដល់ការធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍មកកាន់រដ្ឋកំណើតវិញ នៃសាកសពរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ឬសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ដែលបានបាត់ជីវិត ។

២-អំពីបញ្ហាសំណងជំងឺចិត្ត ដែលទាក់ទិននឹងការស្លាប់របស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ឬសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ រដ្ឋភាគី ត្រូវផ្តល់ជំនួយដល់បុគ្គលសាម៉ី តាមការសមស្រប ដើម្បីដោះស្រាយជាបន្ទាន់នូវបញ្ហាសំណងជំងឺចិត្តនេះ។ ការដោះស្រាយបញ្ហានេះ ត្រូវធ្វើឡើង ដោយផ្អែកទៅតាមច្បាប់ជាតិដែលនៅជាធរមាន អនុលោមទៅតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃអនុសញ្ញានេះ និងទៅតាមកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី ឬពហុភាគីនានាដែលពាក់ព័ន្ធ ។

ផ្នែកទី៧: ការអនុវត្តអនុសញ្ញានេះ

មាត្រា ៧២

១-(ក) សម្រាប់គោលបំណងនៃការពិនិត្យឡើងវិញ លើការអនុវត្តអនុសញ្ញានេះ គណៈកម្មាធិការសម្រាប់ការពារសិទ្ធិរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍គ្រប់រូប និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេមួយ ត្រូវបានបង្កើតឡើង (ចាប់ពីពេលនេះទៅត្រូវបាន ហៅថា "គណៈកម្មាធិការ") ។

(ខ) នៅពេលដែលអនុសញ្ញានេះចូលជាធរមាន គណៈកម្មាធិការនេះត្រូវមានសមាជិកចំនួន ១០រូប ហើយក្រោយពេលដែលមានរដ្ឋចំនួន៤១ ចូលជាភាគីនៃអនុសញ្ញានេះ គណៈកម្មាធិការនេះ ត្រូវមានសមាជិកជាអ្នកជំនាញចំនួន ១៤រូប ដែលសុទ្ធសឹងជាអ្នកដែលមានសីលធម៌ខ្ពស់ មានភាពមិនលំអៀង និងមានសមត្ថភាពដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ក្នុងវិស័យដែលគ្របដណ្ដប់ ដោយអនុសញ្ញានេះ ។

២-(ក) សមាជិកគណៈកម្មាធិការនេះ ត្រូវជ្រើសរើសឡើង តាមរយៈការបោះឆ្នោតសម្ងាត់ដោយរដ្ឋភាគី ពីបញ្ជីឈ្មោះបេក្ខជនដែលត្រូវបានតែងតាំងដោយរដ្ឋភាគី ដោយការពិចារណាយ៉ាងត្រឹមត្រូវអំពីរបាយភូមិសាស្ត្រប្រកបដោយសមធម៌ រាប់ទាំងរដ្ឋកំណើត និងរដ្ឋដែលទទួលឱ្យធ្វើការផង និងអំពីភាពជាតំណាងឱ្យប្រព័ន្ធច្បាប់សំខាន់ៗ។ រដ្ឋភាគីនីមួយៗ អាចតែងតាំងបេក្ខជនម្នាក់ ពីក្នុងចំណោមប្រជាពលរដ្ឋរបស់ខ្លួន។

(ខ)សមាជិកត្រូវជ្រើសរើសតាមការបោះឆ្នោតហើយត្រូវបំពេញការងារឱ្យគណៈកម្មាធិការ ក្នុងសមត្ថភាពជាបុគ្គល។

៣-ការបោះឆ្នោតដំបូង ត្រូវរៀបចំឡើងមិនឱ្យយូរជាង ៦ខែ បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការចូលជាធរមានរបស់អនុសញ្ញានេះ ហើយការបោះឆ្នោតជាបន្តបន្ទាប់ ត្រូវធ្វើឡើងរៀងរាល់២ឆ្នាំម្តង។ យ៉ាងហោចណាស់ក៏ក្នុងរយៈពេល៤ខែ មុនកាលបរិច្ឆេទនៃការបោះឆ្នោតនីមួយៗ អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ត្រូវផ្ញើលិខិតមួយច្បាប់ដល់រដ្ឋភាគីទាំងអស់ ដោយអញ្ជើញពួកគេ ឱ្យផ្ញើឈ្មោះបេក្ខជនដែលពួកគេតែងតាំងមក មិនឱ្យលើសពីរយៈពេល ២ខែ។ អគ្គលេខាធិការ ត្រូវរៀបចំបញ្ជីឈ្មោះបេក្ខជនទាំងនោះ ទៅតាមលំដាប់នៃតួអក្សរ ដោយចង្អុលបង្ហាញពីរដ្ឋភាគី ដែលបានតែងតាំងពួក

គេ ហើយត្រូវផ្ញើបញ្ជីឈ្មោះនេះ រួមជាមួយប្រវត្តិរូបសង្ខេបរបស់បេក្ខជន ដែលត្រូវបានតែងតាំងផងទៅកាន់រដ្ឋភាគី មិនឱ្យយឺតជាងមួយខែមុន កាលបរិច្ឆេទនៃការបោះឆ្នោត ។

៤-ការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសសមាជិករបស់គណៈកម្មាធិការនេះត្រូវធ្វើឡើងនៅក្នុងសម័យប្រជុំរបស់រដ្ឋភាគីដែលកោះប្រជុំ ដោយអគ្គលេខាធិការនៅទីស្នាក់ការកណ្តាលរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ។ នៅក្នុងសម័យប្រជុំនោះ ចំនួនកូរ៉ុមសំរាប់ការប្រជុំ គឺពីរភាគបីនៃរដ្ឋភាគី ហើយបេក្ខជនដែលជាប់ឆ្នោតជាសមាជិកគណៈកម្មាធិការ ត្រូវតែជាបេក្ខជនដែលទទួលបានសម្លេងឆ្នោតច្រើនជាងគេ និងសំលេងភាគច្រើនដាច់ខាតពីរដ្ឋភាគីដែលមានវត្តមាន និងធ្វើការបោះឆ្នោត។

៥-(ក) សមាជិកគណៈកម្មាធិការ ត្រូវមានអណត្តិរយៈពេល ៤ឆ្នាំ។ ប៉ុន្តែអណត្តិរបស់សមាជិក ៥រូប ក្នុងចំណោម សមាជិកដែលជាប់ឆ្នោតក្នុងការបោះឆ្នោតលើកទី១ ត្រូវផុតកំណត់នៅចុងរយៈពេល ២ឆ្នាំ។ ភ្លាម១ បន្ទាប់ពីការបោះឆ្នោតលើកទី១ ឈ្មោះសមាជិកទាំង៥រូបនេះត្រូវបានជ្រើសរើសដោយការចាប់ឆ្នោត ដោយប្រធានកិច្ចប្រជុំរបស់រដ្ឋភាគី។

(ខ) ការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសសមាជិកគណៈកម្មាធិការ៤រូបបន្ថែមទៀត ត្រូវរៀបចំឡើង ដោយអនុលោមទៅតាមកថាខណ្ឌទី២, ៣ និង៤ នៃមាត្រានេះ ក្រោយពីមានរដ្ឋចំនួន៤១ បានចូលជាភាគីនៃអនុសញ្ញានេះ។ អណត្តិរបស់សមាជិកបន្ថែម២នាក់ ដែលជាប់ឆ្នោតក្នុងឱកាសបោះឆ្នោតនេះ ត្រូវផុតកំណត់នៅចុងរយៈពេល ២ឆ្នាំ។ ឈ្មោះរបស់សមាជិកទាំង២ រូបនេះ ត្រូវជ្រើសរើសដោយការចាប់ឆ្នោត ដោយប្រធានកិច្ចប្រជុំរបស់រដ្ឋភាគី។

(គ) សមាជិកគណៈកម្មាធិការនេះ ត្រូវមានសិទ្ធិឈរឈ្មោះនៅក្នុងការបោះឆ្នោតជាថ្មី ប្រសិនបើពួកគេត្រូវបានតែងតាំងជាថ្មី ដោយរដ្ឋរបស់គេ។

៦-ប្រសិនបើសមាជិកគណៈកម្មាធិការណាម្នាក់ ទទួលមរណភាព ឬលាលែង ឬប្រកាសថា ដោយសារមូលហេតុផ្សេងទៀត គាត់លែងអាចបំពេញភារកិច្ចឱ្យគណៈកម្មាធិការបានទៀតហើយ រដ្ឋភាគីដែលតែងតាំងអ្នកជំនាញរូបនេះ ត្រូវតែងតាំងអ្នកជំនាញមួយរូបទៀត ពីក្នុងចំណោមប្រជាពលរដ្ឋរបស់ខ្លួន សម្រាប់រយៈពេលដែលនៅសល់នៃអណត្តិ។ ការតែងតាំងថ្មីនេះ ត្រូវទទួលបានការឯកភាពពីគណៈកម្មាធិការនេះ។

៧-អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ត្រូវផ្តល់បុគ្គលិក និងមធ្យោបាយចាំបាច់ ដើម្បីឱ្យគណៈកម្មាធិការនេះ អាចបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួនប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។

៨-សមាជិកគណៈកម្មាធិការនេះត្រូវទទួលបានផលកំរៃពីធនធានរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ អាស្រ័យទៅតាមខ្លឹមសារ និងលក្ខខណ្ឌ ដូចដែលមហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ អាចធ្វើការសម្រេច។

៩-សមាជិកគណៈកម្មាធិការនេះ ត្រូវមានសិទ្ធិទទួលបានមធ្យោបាយរូបវ័ន្ត បុព្វសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិនៃអ្នកជំនាញការ នៅពេលដែលពួកគេបំពេញបេសកកម្មឱ្យអង្គការសហប្រជាជាតិ ដូចដែលមានចែងនៅក្នុងផ្នែកពាក់ព័ន្ធនៃអនុសញ្ញាស្តីពីបុព្វសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ។

មាត្រា ៧៣

១-រដ្ឋភាគីត្រូវផ្ញើរបាយការណ៍របស់ខ្លួនអំពីវិធានការច្បាប់ វិធានការតុលាការ វិធានការរដ្ឋបាលនិងវិធានការដទៃទៀត ដែលខ្លួនបានធ្វើ ដើម្បីធ្វើឱ្យបទប្បញ្ញត្តិនៃអនុសញ្ញានេះមានប្រសិទ្ធភាព ទៅកាន់អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ធ្វើការពិចារណាលើរបាយការណ៍នេះ ដោយគណៈកម្មាធិការ ៖

(ក) មិនឱ្យលើសពីរយៈពេល១ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីអនុសញ្ញានេះ ចូលជាធរមាន សម្រាប់រដ្ឋភាគីសាម៉ី។

(ខ) រៀងរាល់៥ឆ្នាំម្តងនិងនៅពេលដែលមានការស្នើសុំពីគណៈកម្មាធិការនេះ។

២-របាយការណ៍ ដែលរៀបចំឡើងតាមមាត្រានេះ ត្រូវបង្ហាញផងដែរពីកត្តា និងការលំបាកនានា ប្រសិនបើមាន ដែលប៉ះពាល់ដល់ការអនុវត្តអនុសញ្ញានេះ ហើយត្រូវដាក់បញ្ចូលព័ត៌មានអំពីលក្ខណៈចរិកនៃលំហូរទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលក្នុងនោះ មានពាក់ព័ន្ធនឹងរដ្ឋភាគីសាម៉ី។

៣-គណៈកម្មាធិការនេះ ត្រូវសម្រេចអំពីគោលការណ៍ណែនាំបន្ថែមទៀត ដែលអាចអនុវត្តបាន ដល់ខ្លឹមសារនៃរបាយការណ៍ទាំងនេះ។

៤-រដ្ឋភាគី ត្រូវផ្សព្វផ្សាយរបាយការណ៍នេះ ឱ្យបានទូលំទូលាយ ដល់សាធារណជន នៅក្នុងប្រទេសរបស់ពួកគេ។

មាត្រា ៧៤

១-គណៈកម្មាធិការនេះត្រូវពិនិត្យរបាយការណ៍ ដែលធ្វើដោយរដ្ឋភាគីនីមួយៗ ហើយត្រូវផ្ញើយោបល់ដែលខ្លួនចាត់ទុក ថាសមស្រប ទៅរដ្ឋភាគីដែលពាក់ព័ន្ធវិញ។ រដ្ឋភាគីនេះ អាចឆ្លើយតបទៅសេចក្តីអង្កេតរបស់គណៈកម្មាធិការ លើយោបល់ណាមួយវិញបាន ដោយអនុលោមទៅតាមមាត្រានេះ។ គណៈកម្មាធិការនេះ អាចស្នើសុំព័ត៌មានបន្ថែមពីរដ្ឋភាគី នៅពេលដែលខ្លួន កំពុងធ្វើការពិចារណាលើរបាយការណ៍ទាំងនេះ ។

២-មុនពេលបើកសម័យប្រជុំទៀងទាត់នីមួយៗ របស់គណៈកម្មាធិការនេះ អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ត្រូវបញ្ជូនរបាយការណ៍ដែលរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធផ្ញើមក និងព័ត៌មាននានា ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការពិចារណាលើរបាយការណ៍ទាំងនេះ ទៅអគ្គនាយកការិយាល័យពលកម្មអន្តរជាតិ ដើម្បីផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យការិយាល័យរបស់គាត់អាចជួយដល់គណៈកម្មាធិការជាមួយនឹងជំនាញឯកទេសដែលការិយាល័យនេះមាន ពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហានានាដែលត្រូវដោះស្រាយដោយអនុសញ្ញានេះ ដែលត្រូវស្ថិតនៅ ក្រោមសមត្ថកិច្ចរបស់អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ។ គណៈកម្មាធិការនេះ ត្រូវពិចារណានៅក្នុងកិច្ចពិភាក្សារបស់ខ្លួន ពីយោបល់ និងឯកសារនានា ដូចដែលការិយាល័យនេះអាចផ្តល់ឱ្យ។

៣-បន្ទាប់ពីបានពិគ្រោះយោបល់ជាមួយ គណៈកម្មាធិការនេះ រួចមកអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិក៏អាចបញ្ជូន ទៅឱ្យទីភ្នាក់ងារឯកទេសផ្សេងទៀត ព្រមទាំងអង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាលមួយចំនួន នូវផ្នែកខ្លះនៃរបាយការណ៍ទាំងនេះ ដូចដែលអាចស្ថិតក្រោមសមត្ថកិច្ចរបស់ពួកគេ ។

៤-គណៈកម្មាធិការនេះអាចអញ្ជើញទីភ្នាក់ងារឯកទេស និងស្ថាប័ននានារបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ក៏ដូចជា អង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាល និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធដទៃទៀតឱ្យផ្ញើព័ត៌មានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរអំពីបញ្ហានានានៅក្នុងអនុសញ្ញានេះ ដែលស្ថិតក្រោមវិសាលភាពនៃសកម្មភាពរបស់ពួកគេមកគណៈកម្មាធិការនេះ ដើម្បីធ្វើការពិចារណា។

៥-គណៈកម្មាធិការនេះត្រូវអញ្ជើញការិយាល័យពលកម្មអន្តរជាតិ ឱ្យតែងតាំងតំណាង ចូលរួមក្នុងនាមជាអ្នកផ្តល់ការពិគ្រោះយោបល់ នៅក្នុងសម័យប្រជុំរបស់គណៈកម្មាធិការនេះ។

៦-គណៈកម្មាធិការនេះ អាចអញ្ជើញតំណាងរបស់ទីភ្នាក់ងារឯកទេស និងទីភ្នាក់ងារដទៃទៀតរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ និងអង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាល ឱ្យមានវត្តមាន និងចូលរួមស្តាប់ក្នុងកិច្ចប្រជុំរបស់ខ្លួន នៅពេលដែលមានការពិចារណាលើបញ្ហា ដែលស្ថិតក្នុងវិស័យក្រោមសមត្ថកិច្ចរបស់ពួកគេ ។

៧-គណៈកម្មាធិការនេះ ត្រូវបង្ហាញរបាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ ទៅមហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ អំពីការអនុវត្តអនុសញ្ញានេះ ដោយមានដាក់បញ្ចូលនូវការពិចារណា និងអនុសាសន៍នានារបស់ខ្លួន ជាពិសេស ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃការពិនិត្យលើរបាយការណ៍ និងការសង្កេតផ្សេងទៀត ដែលដាក់បង្ហាញដោយរដ្ឋភាគី ។

៨-អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ត្រូវផ្ញើរបាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំរបស់គណៈកម្មាធិការនេះ ទៅគ្រប់រដ្ឋភាគីនៃអនុសញ្ញានេះ ទៅក្រុមប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម គណៈកម្មការសិទ្ធិមនុស្សអង្គការសហប្រជាជាតិ អគ្គនាយកនៃការិយាល័យពលកម្មអន្តរជាតិនិងអង្គការពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត ។

មាត្រា ៧៥

១-គណៈកម្មាធិការ ត្រូវអនុម័តវិធាននីតិវិធីរបស់ខ្លួន ។

២-គណៈកម្មាធិការ បោះឆ្នោតជ្រើសរើសមន្ត្រីរបស់ខ្លួនសម្រាប់អណត្តិដែលមានរយៈពេល ២ឆ្នាំ ។

៣-ជាធម្មតា គណៈកម្មាធិការ ត្រូវជួបប្រជុំគ្នាជាប្រចាំឆ្នាំ ។

៤-ជាធម្មតា សម័យប្រជុំរបស់គណៈកម្មាធិការ ត្រូវធ្វើឡើងនៅទីស្នាក់ការកណ្តាលរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ។

មាត្រា ៧៦

១-រដ្ឋភាគីនៃអនុសញ្ញានេះ អាចប្រកាសនៅពេលណាក៏បាន តាមមាត្រានេះ ថាខ្លួនទទួលស្គាល់សមត្ថកិច្ចរបស់គណៈកម្មាធិការនេះ ក្នុងការទទួល និងពិចារណាលើបណ្តឹង ដែលរដ្ឋភាគីមួយអះអាងថា រដ្ឋភាគីមួយទៀតមិនបានបំពេញកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនក្រោមអនុសញ្ញានេះ។ តាមមាត្រានេះ បណ្តឹងអាចត្រូវបានទទួល និងយកមកពិចារណា តែនៅក្នុងករណីដែលបណ្តឹងនេះ ត្រូវបានធ្វើដោយរដ្ឋភាគី ដែលបានប្រកាសទទួលស្គាល់ពីសមត្ថកិច្ចរបស់គណៈកម្មាធិការនេះតែប៉ុណ្ណោះ។ គណៈកម្មាធិការ នឹងមិនទទួលបណ្តឹង ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងរដ្ឋភាគី ដែលមិនបានធ្វើការប្រកាសដូចខាងលើនេះឡើយ។ បណ្តឹងដែលទទួលបានតាមមាត្រានេះ ត្រូវយកមកដោះស្រាយស្របទៅតាមនីតិវិធីដូចខាងក្រោម ៖

(ក) ប្រសិនបើរដ្ឋភាគីមួយនៃអនុសញ្ញានេះ ពិចារណាឃើញថា រដ្ឋភាគីមួយទៀត មិនបានបំពេញកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន ក្រោមអនុសញ្ញានេះទេ រដ្ឋភាគីនេះ អាចលើកយកបញ្ហានេះ តាមរយៈបណ្តឹងជាលាយល័ក្ខណ៍អក្សរទៅពិភាក្សាជាមួយរដ្ឋភាគីនោះ។ រដ្ឋភាគីនេះ ក៏អាចជូនដំណឹងដល់គណៈកម្មាធិការ អំពីបញ្ហានេះផងដែរ។ ក្នុងរយៈពេលមិនលើសពី ៣ខែ បន្ទាប់ពីបានទទួលបណ្តឹងនេះហើយ រដ្ឋដែលទទួលបណ្តឹងនេះ ត្រូវផ្តល់ដល់រដ្ឋដែលដាក់បណ្តឹងនូវការពន្យល់ ឬសេចក្តីថ្លែងជាលាយល័ក្ខណ៍អក្សរផ្សេងទៀត បំភ្លឺឱ្យបានសមហេតុផលនិងតាមលទ្ធភាពដែលអាចធ្វើបានពីបញ្ហាដែលបានលើកឡើងនេះ យោងតាមនីតិវិធី និងដំណោះស្រាយក្នុងស្រុក ដែលមាន ឬអាចអនុវត្តបានចំពោះបញ្ហានេះ។

(ខ) ប្រសិនបើបញ្ហានេះមិនត្រូវបានកែសម្រួល ដើម្បីឱ្យមានការពេញចិត្តពីសំណាក់រដ្ឋភាគីទាំងសងខាង ក្នុងរយៈពេលមិនលើសពី ៦ខែ ក្រោយពីរដ្ឋទទួលបណ្តឹង បានទទួលបណ្តឹងដំបូងនោះទេ នោះរដ្ឋភាគីណាមួយក្នុងចំណោមរដ្ឋភាគីទាំង២នេះ មានសិទ្ធិបញ្ជូនបញ្ហានេះ ទៅគណៈកម្មាធិការ ដោយធ្វើការជូនដំណឹងដល់គណៈកម្មាធិការ និងដល់រដ្ឋភាគីមួយទៀត ។

(គ) គណៈកម្មាធិការ ត្រូវដោះស្រាយបញ្ហាដែលត្រូវបានបញ្ជូនមកខ្លួន តែក្រោយពេលដែលគណៈកម្មាធិការ បានបញ្ជាក់ថា គ្រប់ដំណោះស្រាយក្នុងស្រុក ត្រូវបានសំអាង និងអនុវត្តអស់ ដោយអនុលោមទៅតាមគោលការណ៍នៃច្បាប់អន្តរជាតិដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ជាទូទៅ។ បើតាមការយល់ឃើញរបស់គណៈកម្មាធិការ វាមិនមែនជាវិធានទេ បើការអនុវត្តដំណោះស្រាយទាំងនេះ ត្រូវបានពន្យារពេលដោយពុំមានហេតុផលសមរម្យ ។

(ឃ) អាស្រ័យទៅតាមបទប្បញ្ញត្តិក្នុងអនុកថាខណ្ឌ(គ) នៃកថាខណ្ឌនេះ គណៈកម្មាធិការត្រូវផ្តល់ការអនុវត្តល្អៗដល់រដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ តាមទស្សនៈមួយនៃការដោះស្រាយបញ្ហាជាមិត្តភាព ដោយឈរលើមូលដ្ឋាននៃការគោរពតាមកាតព្វកិច្ច ដូចមានចែងនៅក្នុងអនុសញ្ញានេះ។

(ង) គណៈកម្មាធិការ ត្រូវរៀបចំកិច្ចប្រជុំបិទទ្វារ នៅពេលពិចារណាលើបណ្តឹងនានា ដែលផ្ញើមកតាមមាត្រានេះ។

(ច) ពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហានានាដែលបញ្ជូនមកខ្លួន ស្របតាមអនុកថាខណ្ឌ(ខ) នៃកថាខណ្ឌនេះ គណៈកម្មាធិការ អាចស្នើដល់រដ្ឋភាគីដែលពាក់ព័ន្ធ ផ្តល់ឱ្យខ្លួននូវព័ត៌មាននានាដែលពាក់ព័ន្ធ ដូចបានលើកឡើងនៅក្នុងអនុកថាខណ្ឌ(ខ)

(ឆ) រដ្ឋភាគីដែលពាក់ព័ន្ធ ដូចបានលើកឡើងនៅក្នុងអនុកថាខណ្ឌ(ខ) នៃកថាខណ្ឌនេះ ត្រូវមានសិទ្ធិមានតំណាង នៅពេលដែលបញ្ហាខាងលើនេះត្រូវបានគណៈកម្មាធិការ លើកយកមកពិចារណា និងមានសិទ្ធិធ្វើសេចក្តីថ្លែងរបស់ខ្លួនបានដោយផ្ទាល់មាត់ និង/ឬជាលាយល័ក្ខណ៍អក្សរ ។

(ឋ) ក្នុងរយៈពេលមិនលើសពី ១២ខែ បន្ទាប់ពីបានទទួលការជូនដំណឹងក្រោមអនុកថាខណ្ឌ(ខ) នៃកថាខណ្ឌនេះ គណៈកម្មាធិការ ត្រូវធ្វើរបាយការណ៍ ដូចខាងក្រោម :

(i) ប្រសិនបើមានការឈានដល់ដំណោះស្រាយ តាមលក្ខខណ្ឌដូចក្នុងអនុកថាខណ្ឌ(ឃ) នៃកថាខណ្ឌនេះ គណៈកម្មាធិការ ត្រូវសង្ខេបរបាយការណ៍របស់ខ្លួន អំពីអង្គហេតុ និងដំណោះស្រាយដែលបានព្រមព្រៀង។

(ii) ប្រសិនបើមិនអាចឈានដល់ដំណោះស្រាយតាមលក្ខខណ្ឌដូចក្នុងអនុកថាខណ្ឌ(ឃ) ទេនោះ នៅក្នុងរបាយការណ៍របស់ខ្លួន គណៈកម្មាធិការ ត្រូវដាក់ចេញនូវអង្គហេតុដែលពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងបញ្ហារវាងរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ។ ចម្លើយជាលាយល័ក្ខណ៏អក្សរ និងកំណត់ត្រាអំពីចម្លើយផ្ទាល់មាត់ដែលផ្តល់ដោយរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ ត្រូវភ្ជាប់ជាមួយនឹងរបាយការណ៍នេះ។ គណៈកម្មាធិការ ក៏អាចធ្វើឱ្យរដ្ឋភាគីដែលពាក់ព័ន្ធ នូវទស្សនៈដែលខ្លួនចាត់ទុកថា ពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហារវាងរដ្ឋភាគីទាំង២នេះ។

នៅគ្រប់បញ្ហា របាយការណ៍ ត្រូវផ្ញើឱ្យរដ្ឋភាគីដែលពាក់ព័ន្ធ។

២-បទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រានេះ ត្រូវចូលជាធរមាន នៅពេលដែលមានរដ្ឋភាគីចំនួន១០ នៃអនុសញ្ញានេះ បានធ្វើសេចក្តីប្រកាសតាមកថាខណ្ឌទី១នៃមាត្រានេះ។ រដ្ឋភាគីត្រូវតំកល់សេចក្តីប្រកាសនេះ នៅនឹងអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ដែលជាអ្នកត្រូវផ្ញើច្បាប់ចម្លងនៃសេចក្តីប្រកាសនេះទៅរដ្ឋភាគីដទៃទៀត។ សេចក្តីប្រកាសនេះ អាចត្រូវបានដកវិញនៅពេលណាក៏បាន តាមរយៈការជូនដំណឹងទៅអគ្គលេខាធិការ។ ការដកវិញនេះមិនត្រូវប៉ះពាល់ដល់ការពិចារណាលើបញ្ហានានា ដែលជាកម្មវត្ថុនៃបណ្តឹង ដែល

ត្រូវបានផ្ញើរួចមកហើយ ក្រោមមាត្រានេះនោះទេ។ នៅក្នុងករណីដែលអគ្គលេខាធិការ បានទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងពីការដកវិញនៃសេចក្តីប្រកាសរបស់រដ្ឋភាគីណាមួយហើយ គ្មានបណ្តឹងផ្សេងទៀតរបស់រដ្ឋភាគីនោះ ត្រូវបានទទួលយកមកពិនិត្យឡើយ លើកលែងតែនៅក្នុងករណីដែលរដ្ឋភាគីនោះចេញសេចក្តីប្រកាសថ្មី។

មាត្រា ៧៧

១-រដ្ឋភាគីនៃអនុសញ្ញានេះ អាចប្រកាសនៅពេលណាក៏បាន តាមមាត្រានេះ ថាខ្លួនទទួលស្គាល់សមត្ថកិច្ចរបស់គណៈកម្មាធិការ ក្នុងការទទួលនិងពិចារណាលើបណ្តឹងនានាពីឯកត្តបុគ្គល ឬពីតំណាងបុគ្គល ក្រោមយុត្តាធិការរបស់ខ្លួន ដែលអះអាងថា សិទ្ធិឯកត្តបុគ្គលរបស់ពួកគេ ដូចមានចែងក្នុងអនុសញ្ញានេះ ត្រូវបានរដ្ឋភាគីនោះ រំលោភបំពាន។ គ្មានបណ្តឹងណាមួយត្រូវបានគណៈកម្មាធិការទទួលយកមកពិនិត្យឡើយ ប្រសិនបើបណ្តឹងនេះពាក់ព័ន្ធនឹងរដ្ឋភាគីដែលមិនបានធ្វើសេចក្តីប្រកាសបែបនេះ។

២-តាមមាត្រានេះ គណៈកម្មាធិការត្រូវចាត់ទុកថាមិនអាចទទួលយកមកពិនិត្យបាន ចំពោះបណ្តឹងណាដែលអនាមិក ឬបណ្តឹងណាដែលគណៈកម្មាធិការ យល់ឃើញថា បានបំពានលើសិទ្ធិនៃការដាក់បណ្តឹង ឬបណ្តឹងណាដែលមិនស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃអនុសញ្ញានេះ។

៣-តាមមាត្រានេះ គណៈកម្មាធិការ មិនត្រូវពិចារណាលើបណ្តឹងណាដែលដាក់ដោយបុគ្គលម្នាក់ឡើយ លុះត្រាតែបណ្តឹងនេះ បានបញ្ជាក់ថាៈ

(ក) បញ្ហាដូចគ្នានេះមិនធ្លាប់ត្រូវបាន និងមិនកំពុងត្រូវបានពិនិត្យដោយនីតិវិធីនៃការស៊ើបអង្កេតឬការដោះស្រាយជាអន្តរជាតិមួយផ្សេងទៀតឡើយ

(ខ) បុគ្គលរូបនេះបានប្រើប្រាស់អស់នូវមធ្យោបាយដោះស្រាយក្នុងស្រុកដែលមាន។ តាមការយល់ឃើញរបស់គណៈកម្មាធិការ វាមិនមែនជាវិធានទេ បើការអនុវត្តដំណោះស្រាយទាំងនេះ ត្រូវបានពន្យារពេល ដោយពុំមានហេតុផលសមរម្យ ឬមិនទំនងជាផ្ដល់នូវដំណោះស្រាយប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពសម្រាប់បុគ្គលនោះទេ។

៤-អាស្រ័យទៅតាមបទប្បញ្ញត្តិកថាខ័ណ្ឌទី២ នៃមាត្រានេះ គណៈកម្មាធិការ ត្រូវយកបណ្ដឹងណាដែលផ្ញើមកខ្លួនតាមមាត្រានេះ ទៅឱ្យរដ្ឋភាគីនៃអនុសញ្ញានេះ ដែលបានធ្វើសេចក្ដីប្រកាសតាមកថាខណ្ឌទី១ និងដែលត្រូវរងការចោទប្រកាន់ថា បានបំពានទៅលើបទប្បញ្ញត្តិនៃអនុសញ្ញានេះ។ ក្នុងរយៈពេលមិនលើសពី៦ខែ រដ្ឋដែលទទួលបណ្ដឹងនេះ ត្រូវផ្ញើឱ្យគណៈកម្មាធិការនូវការពន្យល់ ឬសេចក្ដីថ្លែងជាលាយល័ក្ខណ៍អក្សរ បំភ្លឺពីបញ្ហា និងដំណោះស្រាយដែលខ្លួនបានដាក់ចេញ ប្រសិនបើមាន។

៥-គណៈកម្មាធិការ ត្រូវពិចារណាលើបណ្ដឹងដែលខ្លួនទទួល តាមមាត្រានេះ ដោយផ្អែកលើព័ត៌មានទាំងអស់ដែលខ្លួនមាន ទទួលបានពីបុគ្គល ឬពីតំណាងបុគ្គលនោះ និងពីរដ្ឋភាគីដែលពាក់ព័ន្ធ ។

៦-គណៈកម្មាធិការ ត្រូវរៀបចំកិច្ចប្រជុំបិទទ្វារមួយ នៅពេលពិនិត្យលើបណ្ដឹង តាមមាត្រានេះ ។

៧-គណៈកម្មាធិការ ត្រូវបញ្ជូនទស្សនៈរបស់ខ្លួន ទៅរដ្ឋភាគីដែលពាក់ព័ន្ធ និងទៅបុគ្គលនោះ ។

៨-បទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រានេះ ត្រូវចូលជាធរមាន នៅពេលដែលមានរដ្ឋភាគីចំនួន១០នៃអនុសញ្ញានេះ បានធ្វើសេចក្តីប្រកាសតាមកថាខណ្ឌទី១ នៃមាត្រានេះ។ រដ្ឋភាគី ត្រូវតំកល់សេចក្តីប្រកាសនេះ នៅនឹងអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ដែលជាអ្នកត្រូវផ្ញើច្បាប់ចម្លងនៃសេចក្តីប្រកាសនេះទៅរដ្ឋភាគីដទៃទៀត។ សេចក្តីប្រកាសនេះ អាចត្រូវបានដកវិញនៅពេលណាក៏បាន តាមរយៈការជូនដំណឹងទៅអគ្គលេខាធិការ។ ការដកវិញនេះមិនត្រូវប៉ះពាល់ដល់ការពិចារណាលើបញ្ហានានា ដែលជាកម្មវត្ថុនៃបណ្តឹង ដែលត្រូវបានផ្ញើរួចមកហើយ ក្រោមមាត្រានេះនោះទេ។ នៅក្នុងករណីដែលអគ្គលេខាធិការ បានទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងពីការដកវិញនៃសេចក្តីប្រកាសរបស់រដ្ឋភាគីណាមួយហើយ គ្មានបណ្តឹងផ្សេងទៀតរបស់រដ្ឋភាគីនោះ ត្រូវបានទទួលយកមកពិនិត្យឡើយ លើកលែងតែនៅក្នុងករណីដែលរដ្ឋភាគីនោះចេញសេចក្តីប្រកាសថ្មី។

មាត្រា ៧៨

បទប្បញ្ញត្តិមាត្រា៧៦ នៃអនុសញ្ញានេះ ត្រូវយកមកអនុវត្ត ដោយមិនប៉ះពាល់ដល់នីតិវិធីណាមួយសម្រាប់ការដោះស្រាយវិវាទ ឬបណ្តឹងនៅក្នុងវិស័យដែលគ្របដណ្តប់ដោយអនុសញ្ញានេះ ដែលត្រូវបានកំណត់នៅក្នុងលិខិតុបករណ៍ធម្មនុញ្ញរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ និងទីភ្នាក់ងារឯកទេសនានា ឬក្នុងអនុសញ្ញានានា ដែលត្រូវបានអនុម័តដោយអង្គការសហប្រជាជាតិ និងទីភ្នាក់ងារឯកទេសនានា ហើយមិនត្រូវរារាំងរដ្ឋភាគីពីការអនុវត្តនីតិវិធីណាមួយសម្រាប់ការដោះស្រាយវិវាទ ដោយអនុលោមទៅតាមកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិ ដែលនៅជាធរមានរវាងរដ្ឋភាគីទាំងនោះឡើយ ។

ផ្នែកទី៨: បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

មាត្រា ៧៩

គ្មានចំណុចណាមួយនៅក្នុងអនុសញ្ញានេះ ប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិនៃរដ្ឋភាគីនីមួយៗ នៅក្នុងការកំណត់ពីលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ សម្រាប់ទទួលយកពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេទេ។ ពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហាផ្សេងទៀតដែលទាក់ទិនទៅនឹងការគ្រប់គ្រង និងស្ថានភាពផ្លូវច្បាប់របស់ពួកគេ ជាពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ រដ្ឋភាគីត្រូវស្ថិតនៅក្រោមការដាក់កំហិត ដែលមានចែងនៅក្នុងអនុសញ្ញានេះ។

មាត្រា ៨0

គ្មានចំណុចណាមួយនៅក្នុងអនុសញ្ញានេះ ត្រូវបានបកស្រាយថា ជាការប៉ះពាល់ដល់បទប្បញ្ញត្តិនៃធម្មនុញ្ញអង្គការសហប្រជាជាតិ និងធម្មនុញ្ញរបស់ទីភ្នាក់ងារឯកទេសនានា ដែលកំណត់ពីការទទួលខុសត្រូវរៀងៗខ្លួននៃស្ថាប័នផ្សេងៗរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ និងរបស់ទីភ្នាក់ងារឯកទេសពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហាដែលត្រូវដោះស្រាយនៅក្នុងអនុសញ្ញានេះ។

មាត្រា ៨១

១-គ្មានចំណុចណាមួយនៅក្នុងអនុសញ្ញានេះ ប៉ះពាល់សិទ្ធិឬសេរីភាពដែលមានភាពល្អប្រសើរជាងសិទ្ធិ ឬសេរីភាពដែលផ្តល់ឱ្យពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ នៅក្នុងអនុសញ្ញានេះទេ ដោយអាស្រ័យទៅតាមស្មារតីនៃ :

(ក) ច្បាប់ ឬការអនុវត្តរបស់រដ្ឋភាគី ឬ

(ខ) សន្ធិសញ្ញាទ្វេភាគី ឬពហុភាគីណាដែលនៅជាធរមានសម្រាប់រដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ។

២-គ្មានចំណុចណាមួយនៅក្នុងអនុសញ្ញានេះអាចត្រូវបានបកស្រាយថា រដ្ឋណាមួយ ក្រុមណាមួយ ឬបុគ្គលណាម្នាក់ មានសិទ្ធិអ្វីមួយ ចូលរួមក្នុងសកម្មភាពណាមួយ ឬធ្វើអំពើអ្វីមួយ ដែលប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិ និងសេរីភាពដូចមានចែងនៅក្នុងអនុសញ្ញានេះឡើយ ។

មាត្រា ៨២

សិទ្ធិរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ដែលមានចែងនៅក្នុងអនុសញ្ញានេះ មិនអាចត្រូវបានលុបចោលឡើយ ។ មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យមានឡើយ ដល់ការដាក់សម្ពាធតាមទម្រង់ណាក៏ដោយ លើពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ក្នុងគោលបំណងលុបចោល ឬបំបិទសិទ្ធិណាមួយដូចមានខាងលើរបស់ពួកគេ។ នេះជាប្រការមិនអាចធ្វើបាន ក្នុងការព្យួរសិទ្ធិនានា ដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់នៅក្នុងអនុសញ្ញានេះ ដោយកិច្ចសន្យាឡើយ។ រដ្ឋភាគី ត្រូវចាត់វិធានការសមស្រប ដើម្បីធានាថា គោលការណ៍ទាំងនេះ ត្រូវបានគោរព។

មាត្រា ៨៣

រដ្ឋភាគីនីមួយៗ នៃអនុសញ្ញានេះ ត្រូវ :

(ក) ធានាថា បុគ្គលណាក៏ដោយដែលសិទ្ធិឬសេរីភាពរបស់ពួកគេ ដូចត្រូវបានទទួលស្គាល់នៅក្នុងអនុសញ្ញានេះត្រូវបានបំពាន ត្រូវទទួលបានដំណោះស្រាយប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ទោះបីជាការរំលោភបំពាននេះ ត្រូវបានប្រព្រឹត្តដោយបុគ្គល ដែលធ្វើសកម្មភាពក្នុងនាមជាមន្ត្រីផ្លូវការក៏ដោយ ។

(ខ) ធានាថា បុគ្គលណាក៏ដោយ ដែលស្វែងរកដំណោះស្រាយបែបនេះ ត្រូវទទួលបានការពិនិត្យ និងការសំរេចលើបណ្តឹងរបស់ពួកគេ ដោយអាជ្ញាធរច្បាប់ រដ្ឋបាល ឬតុលាការមានសមត្ថកិច្ច ឬដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចដទៃទៀតដែលត្រូវបានកំណត់ដោយប្រព័ន្ធច្បាប់របស់រដ្ឋនេះ និងត្រូវបង្កើតឱ្យមានលទ្ធភាពរកដំណោះស្រាយតាមផ្លូវតុលាការ ។

(គ) ធានាថាអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ត្រូវអនុវត្តតាមដំណោះស្រាយទាំងនេះ នៅពេលដែលមានការសំរេច ។

មាត្រា ៨៤

រដ្ឋភាគីនីមួយៗ ត្រូវអនុម័តវិធានការច្បាប់ និងវិធានការដទៃទៀតដែលចាំបាច់ ដើម្បីអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិនៃអនុ សញ្ញានេះ ។

ផ្នែកទី៩: អវសានប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា ៨៥

អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ត្រូវបានចាត់តាំងជាអ្នករក្សាទុកអនុសញ្ញានេះ ។

មាត្រា ៨៦

១-អនុសញ្ញានេះ ត្រូវបើកចំហឱ្យរដ្ឋទាំងអស់ ចុះហត្ថលេខា ។ អនុសញ្ញានេះ ជាកម្មវត្ថុនៃការផ្តល់សច្ចាប័ន ។

២-អនុសញ្ញានេះត្រូវបើកចំហ ឱ្យរដ្ឋនានាចូលជាភាគី ។

៣-លិខិតុបករណ៍នៃការផ្តល់សច្ចាប័ន ឬការចូលជាភាគី ត្រូវតំកល់ទុកនឹងអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

មាត្រា ៨៧

១-អនុសញ្ញានេះត្រូវចូលជាធរមាន នៅថ្ងៃទីមួយនៃខែ បន្ទាប់ពីរយៈពេល៣ខែ ចាប់គិតពីកាលបរិច្ឆេទនៃការតំកល់ លិខិតុបករណ៍ទី២០ នៃការផ្តល់សច្ចាប័ន ឬការចូលជាភាគីនៃអនុសញ្ញា។

២-សម្រាប់រដ្ឋនីមួយៗ ដែលផ្តល់សច្ចាប័ន ឬអនុម័តលើអនុសញ្ញានេះ បន្ទាប់ពីការចូលជាធរមានរបស់អនុសញ្ញានេះ អនុសញ្ញានេះត្រូវចូលជាធរមាននៅថ្ងៃទី១នៃខែ បន្ទាប់ពីរយៈពេល៣ខែ ចាប់គិតពីកាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់លិខិតុបករណ៍ផ្តល់សច្ចាប័ន ឬអនុម័តរបស់រដ្ឋនេះ។

មាត្រា ៨៨

រដ្ឋដែលផ្តល់សច្ចាប័ន ឬចូលជាភាគីនៃអនុសញ្ញានេះ មិនអាចផាត់ចោលនូវការអនុវត្តផ្នែកណាមួយនៃអនុសញ្ញានេះឡើយ ឬដោយមិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់មាត្រា៣ ផាត់ចោលនូវប្រភេទដោយឡែកណាមួយនៃពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ចេញពីការអនុវត្តអនុសញ្ញានេះឡើយ។

មាត្រា ៨៩

១-រដ្ឋភាគីណាក៏ដោយអាចប្រកាសបដិសេធអនុសញ្ញានេះ មិនឱ្យឆាប់ជាងរយៈពេល៥ឆ្នាំ ក្រោយពីអនុសញ្ញានេះ បានចូលជាធរមានសម្រាប់រដ្ឋនោះឡើយ តាមរយៈការជូនដំណឹងជាលាយល័ក្ខណ៍អក្សរទៅកាន់អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ។

២-ការប្រកាសបដិសេធបែបនេះ ត្រូវមានប្រសិទ្ធភាព នៅថ្ងៃទី១ នៃខែ ក្រោយពីការផុតកំណត់រយៈពេល១២ខែ ចាប់គិតពីកាលបរិច្ឆេទ ដែលអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ទទួលបានសេចក្តីជូនដំណឹងនេះ។

៣-ការប្រកាសបដិសេធបែបនេះ គ្មានប្រសិទ្ធភាពធ្វើឱ្យរដ្ឋភាគីមួយនេះ រួចផុតពីកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន ក្រោមអនុសញ្ញានេះ ចំពោះអំពើសកម្ម ឬអកម្ម ណាមួយដែលកើតឡើងមុនកាលបរិច្ឆេទនៃការប្រកាសបដិសេធនេះ ចូលជាធរមានឡើយ ហើយការប្រកាសបដិសេធនេះមិនប៉ះពាល់ដល់ការពិចារណាលើបញ្ហាណាមួយដែលកំពុងស្ថិតនៅក្នុងការពិចារណារួចទៅហើយរបស់គណៈកម្មាធិការ មុនកាលបរិច្ឆេទនៃការប្រកាសបដិសេធនេះចូលជាធរមានឡើយ ។

៤-បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការប្រកាសបដិសេធរបស់រដ្ឋភាគីមួយ ចូលជាធរមាន គណៈកម្មាធិការនេះ មិនត្រូវចាប់ផ្តើមពិចារណាលើបញ្ហាថ្មីណាមួយ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងរដ្ឋនោះឡើយ ។

មាត្រា ៩០

១-ប្រាំឆ្នាំក្រោយពីពេលដែលអនុសញ្ញានេះចូលជាធរមាន រដ្ឋភាគីណាក៏ដោយ អាចស្នើសុំឱ្យមានការកែសម្រួលអនុសញ្ញានេះ នៅពេលណាក៏បាន ដោយផ្ញើសេចក្តីជូនដំណឹងជាលាយល័ក្ខណ៍អក្សរ ទៅកាន់អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ។ បន្ទាប់មក អគ្គលេខាធិការត្រូវផ្ញើលិខិតអំពីសំណើសុំធ្វើវិសោធនកម្មនេះ ទៅកាន់រដ្ឋភាគី ដោយស្នើសុំឱ្យរដ្ឋភាគីទាំងនោះ ជូនដំណឹងមកគាត់វិញ ថាតើពួកគេគាំទ្រឱ្យមានសន្និសីទនៃរដ្ឋភាគី សំរាប់គោលបំណងពិចារណា និងបោះឆ្នោតលើសំណើនេះ ។ នៅក្នុងករណីដែលក្នុងរយៈពេល៤ខែ គិតចាប់ពីថ្ងៃផ្ញើលិខិតនេះ មានរដ្ឋភាគីយ៉ាងហោចណាស់ មួយភាគបី គាំទ្រឱ្យមានសន្និសីទបែបនេះ អគ្គលេខាធិការត្រូវកោះប្រជុំសន្និសីទនេះក្រោមការឧបត្ថម្ភរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ។ វិសោធនកម្មណាដែលត្រូវបានអនុម័តដោយសំលេងភាគច្រើននៃរដ្ឋភាគីដែលមានវត្តមាននិងបោះឆ្នោត ត្រូវដាក់ជូនមហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ ដើម្បីអនុម័ត ។

២-វិសោធនកម្មនានា ត្រូវចូលជាធរមាន នៅពេលដែលទទួលបានការអនុម័តពីមហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ និងទទួលយកដោយសម្លេងភាគច្រើនពីរភាគបីនៃរដ្ឋភាគី ដោយអនុលោមទៅតាមនីតិវិធីរដ្ឋធម្មនុញ្ញនីមួយៗរបស់ពួកគេ។

៣-នៅពេលដែលវិសោធនកម្មទាំងនេះចូលជាធរមាន វិសោធនកម្មទាំងនេះត្រូវចងកាតព្វកិច្ចលើរដ្ឋភាគីទាំងឡាយដែលបានទទួលយកវិសោធនកម្មទាំងនេះ។ រដ្ឋភាគីដទៃទៀត នៅតែជាប់កាតព្វកិច្ចនឹងបទប្បញ្ញត្តិនៃអនុសញ្ញានេះ និងវិសោធនកម្មមុនៗ ដែលរដ្ឋភាគីបានទទួលយក។

មាត្រា ៩១

១-អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ត្រូវទទួល និងផ្សព្វផ្សាយទៅកាន់រដ្ឋទាំងអស់ នូវអត្ថបទនៃខលក្ខខណ្ឌទាំងឡាយរបស់រដ្ឋនានា នៅពេលចុះហត្ថលេខា ផ្តល់សច្ចាប័ន ឬចូលជារដ្ឋភាគីនៃអនុសញ្ញានេះ។

២-ខលក្ខខណ្ឌ ដែលមិនស្របនឹងកម្មវត្ថុ និងគោលបំណងនៃអនុសញ្ញានេះ មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឡើយ។

៣-ខលក្ខខណ្ឌនានា អាចត្រូវបានដកវិញនៅពេលណាក៏បាន ដោយការជូនដំណឹងទៅអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ដែលបន្ទាប់មក ត្រូវជូនដំណឹងដល់រដ្ឋទាំងអស់។ ការជូនដំណឹងបែបនេះ ត្រូវមានប្រសិទ្ធភាពនៅកាលបរិច្ឆេទ ដែលទទួលបានសេចក្តីជូនដំណឹងនេះ។

មាត្រា ៩២

១-វិវាទទាំងឡាយ រវាងរដ្ឋភាគីចំនួន២ ឬច្រើន ពាក់ព័ន្ធនឹងការបកស្រាយ ឬការអនុវត្តអនុសញ្ញានេះ ដែលមិនអាចដោះស្រាយបាន តាមរយៈការចរចា ត្រូវបញ្ជូនទៅកាន់មជ្ឈត្តកម្ម ទៅតាមការស្នើសុំរបស់រដ្ឋភាគីណាមួយ ក្នុងចំណោមរដ្ឋភាគីទាំងនេះ។ ប្រសិនបើនៅក្នុងរយៈពេល ៦ខែ ចាប់

ពីថ្ងៃដាក់សំណើឱ្យមានមជ្ឈត្តកម្មមក រដ្ឋភាគី មិនអាចឯកភាពគ្នាលើការរៀបចំមជ្ឈត្តកម្មនេះបាន ភាគីណាមួយក្នុងចំណោមភាគីទាំងនេះអាចបញ្ជូនវិវាទនេះ ទៅកាន់តុលាការយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ តាមការស្នើសុំ ស្របតាមលក្ខន្តិកៈរបស់តុលាការនេះ ។

២-នៅពេលចុះហត្ថលេខា ឬផ្តល់សច្ចាប័ន ឬចូលជារដ្ឋភាគីនៃអនុសញ្ញានេះ រដ្ឋភាគីនីមួយៗអាចប្រកាសថា ខ្លួនមិនទទួលស្គាល់កាតព្វកិច្ចតាមកថាខណ្ឌទីមួយ នៃមាត្រានេះទេ។ រដ្ឋភាគីដទៃទៀត មិនត្រូវជាប់កាតព្វកិច្ចដោយសារកថាខណ្ឌនេះ ពាក់ព័ន្ធនឹងរដ្ឋភាគីណាដែលបានធ្វើសេចក្តីប្រកាសបែបនេះឡើយ ។

៣-រដ្ឋភាគីណាដែលបានធ្វើសេចក្តីប្រកាស ស្របតាមកថាខណ្ឌទី២ នៃមាត្រានេះ អាចដកសេចក្តីប្រកាសនេះចេញ នៅពេលណាក៏បាន ដោយការជូនដំណឹងទៅអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

មាត្រា ៩៣

១-អនុសញ្ញានេះដែលមានអត្ថបទជាភាសាអារ៉ាប់ ចិន អង់គ្លេស បារាំង រុស្ស៊ី និងអេស្ប៉ាញដែលមានតំលៃស្មើគ្នាត្រូវបានតំកល់ទុកនៅនឹងអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

២-អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ត្រូវធ្វើច្បាប់ចម្លងដែលមានការបញ្ជាក់ត្រឹមត្រូវនៃអនុសញ្ញានេះ ទៅកាន់រដ្ឋទាំងអស់ ។

ជាបន្ទាល់នៃអនុសញ្ញានេះ បុណ្ណទូតដែលមានហត្ថលេខាខាងក្រោម ហើយដែលបានទទួលនូវការអនុញ្ញាតយ៉ាងត្រឹមត្រូវពីរដ្ឋាភិបាលរបស់ខ្លួន បានចុះហត្ថលេខាលើអនុសញ្ញានេះ ។